20. 1964 (1. polletje) (1-151)

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XX. Št. 1 (5684) | TRST, četrtek 2. januarja 1964

OB VSTOPU V NOVO LETO 1964

Poslanica predsednika republike Italijanom v domovini in tujini

Stanje odnosov med ZDA in ZSSR vliva Segniju «previdno upanje v boljšo prihodnost» - Predsednik vlade Moro o značilnostih, obvezah in namenih koalicijske vlade s socialisti

RIM, 1. — Predsednik republike Segni je včeraj naslovil na italijanski narod novoletno poslanico, v kateri je voščil vsem srečno novo leto, ki naj bi bilo za vse leto miru in blagostanja.

V svoji poslanici se je Segni dotaknil najvažnejših dogodkov v preteklem letu, med temi predvsem smrti papeža Janeza XXIII. in predsednika Kennedyja, ki sta bila «dve veliki plamenici, ki sta razsvetljevali vsem težavno pot k miru v svobodi in pravičnosti: tistemu miru, v katerega sta trdno verovala in v katerega trdno verujemo tudi mi». Ko se je spomnil teh dveh velikih mož je Segni izrazil željo, da bi «vsi ljudje sprejeli izročilo idealov miru in bratstva, ki so navdihovali njuno dejavnost», in naj bi si vztrajno prizadevali, da bi jih uresničili.

Segni je hkrati poudaril velik pomen moskovske pogodbe o delni prepovedi atomskih poskusov in izrazil upanje, naj bi ta sporazum rodil nove blagodejne sadove.

V nadaljevanju svoje poslanice je Segni dejal, da si je Italija nenehno prizadevala «z vsemi svojimi močmi za vedno večje razumevanje med narodi vseh ras in vsakršne ideologije, ne glede na razliko v interesih».

V lanskem letu je Italija počastila, v okviru dvajsetletnice odpora, spomin vseh padlih v borbi proti fašizmu in nacističnemu okupatorju. Potem ko se je spomnil žrtve tragične katastrofe v Vajontu in se zahvalil vsem, ki so doma in iz tujine priskočili na pomoč prizadetemu prebivalstvu, je Segni zaključil: «Tudi kljub neizbežnim težkočam, je naša dežela še nadalje napredovala na poti napredka, uresničenja načel socialne pravičnosti, demokratične svobode, duhovnega in materialnega napredka, ki so podlaga republikanske ureditve. In če je res, da odnosi med največjima svetovnima velesilama — tudi kljub temu, da moramo biti pri tem budni pred nevarnostjo neupravičenih iluzij — vlivajo previdno upanje v boljšo prihodnost, v kateri bi si mogel utreti pot miroljuben razvoj teh odnosov, je na nas vseh, da vztrajno nadaljujemo z delom, da bi zagotovili naši domovini to boljšo prihodnost, ki jo zasluži zaradi kreposti in požrtvovalnosti svojih sinov».

Priložnostno poslanico ob novem letu je Segni naslovil tudi vsem Italijanom, ki žive v tujih državah.

Predsednik vlade Moro je napisal za ilustrirani tednik «Oggi» članek, v katerem skuša na «preprost in vsem dostopen način» pojasniti «značilnosti, obveze in namene vlade», ki ji predseduje. V začetku svojega članka se Moro zadržuje na značaju vladne koalicije med Krščansko demokracijo, socialdemokrati, republikanci na tej strani in socialisti na drugi strani in poudarja, da tu ne gre za neko mehanično parlamentarno nujnost, ki nima drugačne alternative, ampak za zgodovinsko in politično odločitev, da bi utrdili in poglobili italijansko demokracijo, hkrati pa da bi odgovorili na težnjo italijanskega ljudstva po napredku in socialni pravičnosti.

Moro nato poudarja, da nova vlada ne more mimo okoliščine, da je za uresničenje njenega programa potrebno najprej premagati težkoče sedanje neugodne gospodarske konjunkture, vendar pa bo njena dejavnost na tem področju v skladu z njenimi dolgoročnimi smotri.

Za uresničenje teh svojih dolgoročnih smotrov pa vlada potrebuje sodelovanje vseh gospodarskih in družbenih sil. Sindikati vedo prav dobro, da dolgoročni smotri nove vladne večine vključujejo uresničenje nove družbe, v kateri bodo delavci neposredno udeleženi pri upravljanju države. Prav tako vedo, da bi izostala stabilizacija konjunkture negativno vplivala na uresničenje dolgoročnega programa, in da je nadaljnji gospodarski razvoj odvisen od odnosa proizvodnost-mezde. V okviru gospodarskega načrtovanja bodo sindikalne konfederacije morale posredovati ustrezne podatke v zvezi s splošnim načrtom svojih zahtev in oceniti vpliv teh zahtev tudi v zvezi s časovnimi okoliščinami; poznati ukrepe, ki jih bo vlada morala sprejeti v zvezi z raznimi domnevami mezdne politike in njihov vpliv na dinamiko dohodka in zaposlitve. Po drugi plati pa bi tudi pridobitni sloji mogli predložiti — vedno v okviru gospodarskega načrtovanja — programe, ki bi se vključili v perspektivo dolgoročnega razvoja.

Predsednik vlade poudarja tudi, da se vlada ne namerava odpovedati nobenemu od svojih smotrov pravičnosti in reda, vendar pa jih namerava uresničiti v okviru popolnega in odgovornega sodelovanja. Ker si postavlja za cilj pravično zaščito splošnih koristi, more računati z razumevanjem in sodelovanjem.

Na koncu je Moro še podčrtal, da se dejavnost štirih koalicijskih strank sicer ne izčrpa v vladnem programu, vendar pa da so vse štiri stranke trdno odločene uresničiti ta program, in zato se strogo diferencirajo od političnih sil, ki so izven vladne večine; izven večine pa so, ker so «drugačne in nasprotne». Tej svoji fiziognomiji se vlada ne namerava in ne more odpovedati. «Če bi se ji odpovedala, bi se v Italiji ustvarila nesprejemljiva in nevarna zmešnjava. Toda kljub temu, da bo vlada ostala zvesta sami sebi, je to ne bo oviralo, da ne bi bila vlada vseh italijanov, pripravljena izpolniti vse svoje naloge in prevzeti nase vse odgovornosti; delala bo tako, da bi vsa Italija — v svobodi, stabilnosti in redu — napredovala in se uveljavila v svetu kot cvetoča, moderna in civilizirana dežela».

DANES

Med novoletnimi poslanicami vodilnih državnikov sveta naj omenimo na tem mestu v prvi vrsti poslanico predsednika Segnija, ki med drugim poudarja lanskoletno napredovanje Italije «na poti napredka, uresničenja načel socialne pravičnosti, demokratične svobode, duhovnega in materialnega napredka» ter nadaljuje: «In če je res, da odnosi med največjima svetovnima velesilama — tudi kljub temu, da moramo biti pri tem budni pred nevarnostjo neupravičenih iluzij — vlivajo previdno upanje v boljšo prihodnost, v kateri bi si mogel utreti pot miroljuben razvoj teh odnosov, je na nas vseh, da vztrajno nadaljujemo delo, da bi zagotovili naši domovini to boljšo prihodnost, ki jo zasluži zaradi kreposti in požrtvovalnosti svojih sinov.»

Voditelja obeh največjih velesil — Hruščov in Johnson — pa v novoletnih poslanicah, ki sta si ju izmenjala, soglasno poudarjata izboljšanje odnosov med obema državama v preteklem letu in izražata hkrati voljo po okrepitvi miru v novem letu. Z enakim duhom je prežeta tudi poslanica predsednika britanske vlade Homa in številnih drugih državnih voditeljev, od katerih se kar precej razlikuje poslanica generala de Gaulla, ki je izredno krepko poudaril: «Predvsem moramo nadaljevati napore, da se opremimo s termonuklearnim orožjem, ki je edino, katerega moč je v skladu z grožnjo napada in edino, ki nam omogoča neodvisnost.» Med tremi glavnimi smotri svoje zunanje politike — enotnost Evrope, napredek držav v razvoju in ohranitev miru — je prav ohranitev miru postavil na zadnje mesto, a kot pogoj za to okrepitev že omenjeno termonuklearno orožje.

Toda na Cipru se je novo leto začelo z ubijanjem grških pravoslavnih menihov v nekem samostanu blizu Nikozije: štirje ciprski Turki so samostan napadli in ubili tri menihe, sedem pa ranili, ostali so se rešili z begom v bližnji gozd. V Nikoziji je bil prvi dan novega leta miren, le po ulicah so krožili britanski tanki, a na Ciper je prispelo še 600 britanskih vojakov, ki so se pridružili sedmim tisočem svojih tovarišev, ki so že od prej na otoku. Predsednik ciprske vlade Makarios pa je poslal britanski, grški in turški vladi brzojavko, v kateri je omenil odločitev svoje vlade o ukinitvi pogodbe o jamstvu in zavezništvu ter takoj nato uradno sporočil britanski vladi, da njegova vlada nima namena enostransko odpovedati te pogodbe. V Angliji so mnenja, da Makariosova zadnja brzojavka, s katero se zahteva posvetovanje za ukinitev omenjenega sporazuma, sicer ne pomeni neposrednega odgovora na britansko ponudbo dobrih uslug, vendar je korak naprej za sporazumno rešitev krize. Stališče Grčije in Turčije pa je naslednje: Grčija sporoča, da bo do svojih ciprskih bratov storila svojo dolžnost, Turčija pa predlaga razdelitev otoka med obe. Pozno ponoči pa je prišla novica, da Turčija nadaljuje vojaške premike okoli Cipra, zaradi česar je grška vlada sklicala izredno sejo.

V nedeljo prvi sestanek papeža Pavla z Athenagoro

CARIGRAD, 1. — Pravoslavni ekumenski patriarh Athenagoras je ob novoletni verski slovesnosti v svojem govoru sporočil, da bo 4. t.m. odpotoval v Palestino na sestanek s papežem Pavlom VI. Pri tem se je spomnil papeža Janeza XXIII., o katerem je izjavil, da je «dal odpreti okno katoliške cerkve za razgovore», in je dodal, da je papež Pavel v kratkem času napravil «ta velik korak na poti zbližanja dveh cerkva».

Grško-pravoslavni patriarh v Jeruzalemu Benedictos je izjavil, da bo sestanek med papežem Pavlom in patriarhom Athenagoro «dogodek zgodovinske važnosti za svet». Patriarh Athenagoras bo gost v rezidenci Benedictosa med svojim bivanjem v Jeruzalemu. Predstavnik ekumenskega patriarhata v Carigradu je izjavil, da bo patriarh Athenagoras obiskal papeža 5. januarja na sedežu nunciature v Galileji, 6. januarja pa bo papež obiskal patriarha Athenagoro v rezidenci patriarha Benedictosa.

Libanonski predsednik Sehab je izjavil, da bo papežev obisk Palestini «zgodovinski dogodek ogromnega pomena». V novoletnem govoru je Sehab izjavil, da bo papežev obisk «nedvomno presegel strogo verske meje, v katerih ga je hotel papež zadržati».

Jordanski kralj Husein je zažel «najprisrčnejšo dobrodošlico papežu Pavlu» in je pozval jordansko ljudstvo na enotnost. Poudaril je nujnost arabske enotnosti, «brez katere ne bo moč nikoli vzpostaviti naših pravic nad Palestino, zgubljenim rajem». Jutri bo imel kralj Husein tiskovno konferenco s časnikarji, ki so prišli v Palestino v zvezi s papeževim obiskom.

Izraelski veliki rabin Nisim je objavil izjavo, v kateri izraža upanje, da bo papežev obisk prispeval k miru in razumevanju med narodi. V Tel Avivu je policija že pripravljena in je začela izvajati varnostne ukrepe. Nad potjo, po kateri bo šel papežev sprevod, bodo že 24 ur prej leteli helikopterji in letala.

Čuenlaj v Tirani

TIRANA, 1. — Predsednik kitajske vlade Čuenlaj je prispel včeraj iz Rabata v Tirano. Sinoči je silvestroval skupno z albanskimi voditelji v krožku kombinata «Stalin». Ob tej priložnosti sta Čuenlaj in Enver Hodža izrekla zdravici. Agencija «Nova Kitajska» javlja, da bo Čuenlaj obiskal tudi Gano, Mali in Gvinejo.

«Il Sole» slavi stoletnico

MILAN, 1. — Gospodarski list «Il Sole» bo objavil jutri uvodnik svojega ravnatelja Fistolesa, posvečen stoletnici ustanovitve tega časopisa, ki bo 1. avgusta letos. Jutrišnja posebna številka vsebuje tudi članke nekaterih političnih in gospodarskih osebnosti.

Ameriške jedrske konice v Kanadi

ONTARIO, 1. — Ameriška vojaška letala so pripeljala na letališče North Bay (severni Ontario) 28 jedrskih konic, namenjenih tamkajšnji enoti kanadske vojske, ki je opremljena z izstrelki «Bomarc». V kratkem bodo prispele v Kanado jedrske konice, namenjene izstrelkom «Bomarc» na oporišču Lamacqza

NOVOLETNE POSLANICE ŠTEVILNIH DRŽAVNIKOV

Hruščov in Johnson se obvezujeta da bosta še dalje delovala za mir

V svojih voščilih poudarjata nujnost iskanja novih sporazumov in neizbežnost miroljubnega sožitja - Poslanice mnogih državnikov poudarjajo, da je lansko leto prineslo znatno izboljšanje v mednarodnem ozračju

AUSTIN (Texas), 1. — Bela hiša je danes objavila novoletno poslanico, ki sta jo poslala predsednik sovjetske vlade Hruščov in predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Brežnjev Johnsonu, in poslanico predsednika Johnsona Hruščovu. Hruščov izraža upanje, da bo novo leto prineslo nove uspehe pri reševanju najvažnejših mednarodnih vprašanj ter izboljšanje odnosov med obema državama. Ameriški predsednik Johnson pa pravi, da bo v letu 1964 storil vse, kar more za izboljšanje odnosov med ZDA in Sovjetsko zvezo.

Hruščov in Brežnjev pravita v svoji poslanici: «Preteklo leto je prineslo znatno izboljšanje pri iskanju rešitev nujnih mednarodnih vprašanj, kakor tudi pri razvoju sovjetsko-ameriških odnosov. Moskovski sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov je dober začetek in nudi otipljiv dokaz dejstva, da je na podlagi realističnega presojanja sedanjega svetovnega položaja povsem mogoče sodelovanje med vladami za reševanje nujnih mednarodnih vprašanj in za medsebojno sprejemljive sporazume. Upamo, da bo novo leto prineslo novo pomembno napredovanje bodisi pri reševanju važnih mednarodnih vprašanj, kakor tudi za izboljšanje odnosov med našima deželama v korist ameriškega in sovjetskega ljudstva in v korist okrepitve svetovnega miru.»

Poslanica se takole zaključuje: «Voščila za novo leto ameriškemu ljudstvu, vam in vaši družini od ljudstva Sovjetske zveze in od nas osebno.»

Predsednik Johnson pravi v svoji poslanici: «Staro leto je prineslo pomembne rezultate na raznih sektorjih človeške dejavnosti. Toda vse delo kemikov v laboratorijih, znanstvenikov v vesolju in agronomov na poljih bo zaman, če se ne bomo naučili živeti skupaj v miru. Noben uspeh fizične znanosti se ne bo mogel primerjati uspehu politične znanosti, ki bi uspela prinesti pravičen mir na Zemlji. Ameriško ljudstvo in njegova vlada imata za glavni smoter v novem letu okrepitev miru. Jaz sam se v celoti posvečam iskanju boljšega razumevanja med vsemi narodi sveta: na zemlji ne sme za ljudi dobre volje ostati iluzija, temveč lahko postane stvarnost. Čas preprostih razgovorov o miru je končal. Leto 1964 bi moralo biti leto, v katerem bi mi sprejeli druge ukrepe za uresničenje tega smotra. V tem duhu bom storil vse mogoče za nadaljnje izboljšanje odnosov med Sovjetsko zvezo in ZDA. V naših rokah imamo prihodnost miru in upanje milijonov ljudi. Trdno upam, da bomo dobri varuhi tega zaupanja. V imenu ameriškega ljudstva in v svojem imenu pošiljamo najprisrčnejše pozdrave in najboljša voščila za novo leto vam, vašim družinam in narodom Sovjetske zveze.»

Hruščov je izmenjal novoletna voščila tudi s predsednikom britanske vlade Homom. Tudi ob tej priložnosti izraža upanje, da se bodo odnosi med obema državama ugodno razvijali. Poudarja tudi, da so v letu 1963 v znatni meri napredovali pri popuščanju napetosti in da bo z dobro voljo moč v novem letu še bolj okrepiti mir in varnost ter ugodno razvijati odnose med obema državama.

Home pravi v svojem odgovoru, da se strinja glede izboljšanja mednarodnih odnosov v lanskem letu ter izraža zadovoljstvo, ker sta obe vladi skupno z ameriško vlado izpolnili važno nalogo za popustitev mednarodne napetosti, in izraža upanje, da bo moč sprejeti v novem letu nove pobude za okrepitev zaupanja in miru.

Hruščov je poslal novoletna voščila tudi predsedniku norveške vlade Gerhardsenu, predsedniku danske vlade Kragu in predsedniku švedske vlade Erlanderju. Tudi v teh voščilih izraža upanje za še večjo okrepitev odnosov in sodelovanja s temi državami.

V brzojavki z voščili, ki jo je Hruščov poslal predsedniku japonske vlade Ikedi, pravi, da so lani znatno izboljšali sovjetsko-japonske odnose na trgovskem, kulturnem in znanstvenem sektorju, ter izraža željo po vedno večjem sodelovanju med obema državama.

Ikeda pravi v svojih voščilih, da se bo njegova vlada še dalje trudila za mir in srečo na svetu in za okrepitev odnosov s Sovjetsko zvezo.

Moskovska «Pravda» objavlja novoletna voščila Hruščova in Brežnjeva vsem socialističnim državam.

Sinoči je bil v Kremlju velik sprejem, ki se ga je udeležilo okoli dva tisoč povabljencev. Po dolgem času je bil navzoč tudi vrhovni predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin, ki se je prisrčno razgovarjal s Hruščovom. V svoji zdravici je Hruščov izjavil, da je bilo leto 1963 «dobro in mirno leto». Poudaril je, da je miroljubno sožitje postalo zgodovinska nujnost in edina alternativa vojne. Posredno je omenil tudi nesoglasje s Kitajsko, toda je dodal, da v socialističnem taboru «vlada večja enotnost kakor v zahodnem taboru», ter «nesoglasja, ki vladajo med nami, bodo rešena». V zdravici sovjetski armadi je Hruščov poudaril, da Sovjetska zveza nasprotuje vojni, «toda borila se bo, če bo prisiljena to storiti». Hruščov je izrekel zdravico tudi na čast Kubi in Fidelu Castru.

Hruščov je govoril tudi o nedavnih demonstracijah afriških študentov v Moskvi. Povedal je, da ga je policijsko poveljstvo vprašalo za nasvet, ko so se študentje bližali Rdečemu trgu. «Odgovoril sem, je dodal Hruščov, naj jih pustijo priti na Rdeči trg, tudi če sem bil mnenja, da njihova demonstracija ni bila vljudna.» Nadaljeval je: «Na svojem domu so popolnoma prosti, da delajo, kar hočejo, tudi stati na glavi in mahati z nogami po zraku; toda prišli so sem kot gostje, in ne moremo jim dopustiti, da bi delali demonstracije. Do sedaj smo pokazali veliko umerjenost, toda ne bomo dopustili drugih demonstracij. Če komu ni všeč biti v Sovjetski zvezi, lahko dobi svoj potni list in gre.»

Zatem je Hruščov izjavil, da je ameriški tisk prikazoval demonstracije študentov, kakor da bi šlo za rasistično zadržanje sovjetskega ljudstva, kakršno imajo belci v ZDA proti črncem. «Toda vsi vi, je dodal Hruščov, dobro veste, da tu v Sovjetski zvezi ne delamo razlik po barvi kože, temveč samo po socialnem razredu. Vsakdo, ki dela, pa naj bo belec ali črnec, je moj brat; toda izkoriščevalec, naj bo njegova koža katere koli barve, ni za nas brat.»

V intervjuju urugvajskemu listu «El Diario», ki ga je oddajal tudi moskovski radio, pravi Hruščov med drugih, da po njegovem mnenju nudi sedanji razvoj mednarodnega položaja nove možnosti delovanja za okrepitev svetovnega miru. «Ukrepi za okrepitev miru se tičejo številnih še nerešenih problemov, med katerimi je nedvomno glavni splošna in popolna razorožitev in borba proti smotrom imperialistov in kolonialistov, ki skušajo razbiti pravico narodov, da sami odločajo o usodi svojih dežel. Odrekajoč to pravico kubanskemu ljudstvu, skušajo ameriški militaristični krogi znova ustvariti napetost na karibskem področju.»

Hruščov poudarja zatem važnost moskovske pogodbe ter važnost miroljubnega sožitja in pravi, da se skušajo zahodne države izogniti sredstvom za rešitev vprašanja razorožitve, in dodaja na koncu, da bo Sovjetska zveza podpirala in pomagala Kubi proti vsakemu poskusu napada.

Predsednik češkoslovaške republike Antonin Novotny je objavil danes novoletno poslanico z voščili. V poslanici daje pregled gospodarske dejavnosti v lanskem letu in nakazuje glavne smernice za novo leto. Predsednik omenja, da se pripravlja gospodarski načrt za leto 1964, ki določa zvišanje državne proizvodnje za štiri odstotke, in našteva druge podatke tega načrta.

Predsednik poljskega državnega sveta Zawadski omenja v svoji novoletni poslanici umor predsednika Kennedyja in dodaja: «Mi ne podcenjujemo moči in vitalnosti sil sovraštva in reakcije. Toda prepričani smo, da te sile ne bodo odločale o politiki kapitalističnih držav v letu, ki se začenja.»

V začetku svoje poslanice vošči vse najboljše Sovjetski zvezi, Kitajski in ostalim socialističnim državam ter kritizira ustanovitev večstranske jedrske sile NATO in izraža željo, naj bi pobude, ki so rodile moskovski sporazum, pripeljale v letu 1964 do popolne prepovedi jedrskega orožja in do njegovega uničenja.

Tunizijski predsednik Burgiba je v svojem govoru ob koncu leta izjavil, da je bilo lansko leto leto dokončne rešitve vseh sporov in vseh nerešenih vprašanj med Francijo in Tunizijo. Dodal je: «Z neodvisnostjo Alžirije in s popolno evakuacijo Bizerte so se odstranile zadnje ovire za lojalno sodelovanje med obema državama.»

Glede nedavnega sestanka z Ben Belo in z Naserjem v Bizerti je Burgiba izjavil: «Eden najvažnejših dogodkov ob koncu leta je bilo, v okviru proslav v Bizerti, zgodovinsko srečanje med tremi državnimi poglavarji, ki jih vežejo bratske vezi ter vezi borbe in socialistične usmeritve.»

Glede alžirsko-tunizijskih odnosov je Burgiba poudaril, da je preteklo leto potrdilo prijateljstvo Tunizije in Alžirije ter zbližanje njunih stališč o velikih vprašanjih dobrega sosedstva ter gospodarskega in kulturnega sodelovanja in glede ovir, ki jih je treba premagati za zgraditev velikega arabskega magreba.

Makarios predlaga začetek posvetovanj o ukinitvi pogodbe o jamstvih in zavezništvu

Pogodba nudi ugodne pogoje za tuje vmešavanje v ciprske zadeve - Skupina Turkov je ubila tri pravoslavne menihe, sedem pa jih ranila - Gursel ponavlja zahtevo za razdelitev otoka - Na Cipru je sedaj nad 7 tisoč angleških vojakov

ATENE, 2. — Predsednik grške vlade je ob 1,30 sklical nujno sejo grške vlade, kateri prisostvujejo načelniki glavnega štaba treh rodov vojske ter voditelji strank. Izredna seja je v zvezi z informacijami, da Turčija nadaljuje vojaške in pomorske priprave na področju Cipra. Seji prisostvujeta tudi poslanika ZDA in Anglije.

NIKOZIJA, 1. — Skupina štirih ciprskih Turkov je napadla grški pravoslavni samostan, 40 kilometrov jugozahodno od Nikozije ter ubila tri menihe. Sedem hudo ranjenih menihov pa so odpeljali v bolnišnico. Ubili so tudi dva psa, ki sta bila v samostanu. Ostali menihi, ki so se rešili, so povedali, da so se rešili, ker so se skrili ali pa so zbežali v gozd.

V Nikoziji pa je prišlo danes do nekaterih požarov, glede katerih agencije ne poročajo, kdo jih je povzročil. Turki obtožujejo, da so te požare povzročili Grki in trdijo, da angleški vojaki niso posredovali.

Angleški minister za Commonwealth Duncan Sandys se je nocoj sestal s Kučukom in z Makariosom. Po Nikoziji krožijo danes britanski tanki. Na splošno je v mestu mirno. Britanska vlada je mnenja, da je najhujše v ciprski krizi sedaj premagano, vendar pa misli še okrepiti svojo posadko na otoku. Danes je odpotovalo na Ciper drugih šeststo angleških vojakov. Sklep o pošiljatvi novih čet na Ciper so sprejeli sinoči, potem ko so dobili poročilo Duncana Sandysa. Ta je mnenja, da je po novih incidentih potrebno okrepiti angleško vojaštvo «za vzpostavitev reda na otoku».

Ciprski predsednik Makarios je uradno sporočil Veliki Britaniji, da njegova vlada nima namena enostransko odpovedati pogodbe o jamstvih in zavezništvu. V brzojavki, ki jo je poslal Duncanu Sandysu, pravi Makarios: «V svoji brzojavki državnim poglavarjem sem omenil našo odločitev o ukinitvi pogodbe o jamstvu in zavezništvu. To je morda dalo vtis, da smo mi že ukinili to pogodbo. Želim poudariti, da se namerava moja vlada posvetovati s prizadetimi vladami. Naša želja je, naj pogodba preneha veljati s primernimi ukrepi.»

V brzojavki državnim poglavarjem držav, ki jo Makarios omenja, pravi med drugim, da so bile omenjene pogodbe vsiljene ciprskemu ljudstvu, in da je zaradi tega zahtéval od državnih poglavarjev «njihovo moralno pomoč proti morebitnim novim napadalnim dejanjem ali intervencijam ali vmešavanjem turške vlade proti Cipru».

Kakor je znano, se na podlagi pogodbe o jamstvu Ciper obvezuje, da se ne bo vključil v nobeno politično ali gospodarsko zvezo z drugimi državami in da bo zajamčena njegova neodvisnost, varnost in ozemeljska celovitost. Velika Britanija, Grčija in Turčija jamčijo izvajanje te pogodbe. Pogodba o zavezništvu pa določa sodelovanje med Ciprom, Grčijo in Turčijo glede skupne obrambe in dopušča bivanje grških in turških čet na otoku.

V krogih britanskega zunanjega ministrstva so mnenja, da zadnja brzojavka Makariosa, ki zahteva posvetovanja za ukinitev sporazumov iz leta 1960, sicer ne pomeni neposreden odgovor na britanski predlog za dobre usluge, vendar pa pomeni korak naprej za sporazumno rešitev krize. Domnevajo, da se bo čez nekaj tednov začela v Zuerichu ali Londonu konferenca med Veliko Britanijo, Grčijo in Turčijo ter predstavniki obeh skupnosti na otoku.

Grški kralj Pavel je v svoji novoletni poslanici zagotovil «ciprskim bratom», da je Grčija odločena storiti vso svojo dolžnost do njih, in da vsi Grki z zaskrbljenostjo spremljajo sedanje hude dneve ciprske republike.

Predsednik turške republike Gursel pa pravi v svoji novoletni poslanici, da se leto 1963 končuje z «grškimi teroristi», ki skušajo «pokončati ciprske Turke». Gursel je na tiskovni konferenci izjavil med drugim: «Menim, da je razdelitev Cipra najboljša rešitev tega problema. Sicer sem tako rešitev že zagovarjal.» Tudi turški tisk še dalje poudarja, da bi bila razdelitev otoka edina rešitev.

Podpredsednik ciprske republike Kučuk pa je zavrnil poziv predsednika Makariosa ciprskim Grkom in Turkom, naj pozabijo nedavne dogodke in naj iščejo spravo. Kučuk trdi, da so neredi «plod Makariosove politike», in dodaja, da se ciprski Turki «ne bodo nikoli več podredili grški nadvladi» in da «bodo sprejeti odločilni ukrepi, da se zagotovi varnost turške skupnosti in njenega imetja».

V Ankari pravijo v uradnih krogih, da je turška vlada sklenila, da ne bo sprejela predlogov za sprejem ciprske ustave in bo zahtevala, naj ta ostane v veljavi za nadaljnjo preizkusno dobo petih let.

V intervjuju moskovski «Pravdi» pravi ciprski predsednik Makarios med drugim: «Ciprška vlada je sklenila doseči s posredovanjem Združenih narodov razveljavitev pogodbe o jamstvih in zavezniške pogodbe, ki sta bili sklenjeni z državami, ki so podpisale londonske in zuriške sporazume. Ti sporazumi so bili vzrok nedavnih tragičnih dogodkov na otoku. Veliki spor, ki je izbruhnil med Grki in Turki, bi se bil lahko preprečil, če ne bi prišlo do poskusov pritiska od zunaj za ureditev položaja na Cipru. Pogodba o jamstvu je ustvarila ugodne pogoje za tuje vmešavanje v zadeve republike, in to v škodo enotnosti med Ciprčani. Kar sem se bal, se je zgodilo. Priča smo namreč tragičnim dogodkom in grožnjam tuje intervencije. Ti dogodki in ta grožnja dokazujejo, da ni moč vzpostaviti prejšnjega stanja, ker bi to pripeljalo do novih neredov.»

Sovjetski poslanik na Cipru je izročil včeraj Makariosu poslanico svoje vlade, ki poudarja, da Sovjetska zveza nasprotuje vsakemu tujemu vmešavanju v notranje zadeve Cipra v kakršni koli obliki in s kakršnim koli izgovorom. Poslanica pravi tudi, da Sovjetska zveza razume željo ciprskega ljudstva, da ohrani neodvisnost in celovitost svoje domovine. Dodaja, da je bilo sovjetsko stališče sporočeno tudi turški vladi, in da je sovjetska delegacija v Varnostnem svetu dobila navodila, naj prouči ciprski protest proti turškemu vmešavanja v ciprske zadeve.

Silvestrovanje na Brionih

BEOGRAD, 1. — Predsednik republike maršal Tito je s soprogo Jovanko silvestroval v krogu svojih sodelavcev in zastopnikov družbenih organizacij in oblasti Pulja v hotelu «Istra» na Brionih. Skupno s predsednikom republike so med drugimi silvestrovali bivši predsednik Avnoja dr. Ivan Ribar, predsednik zvezne skupščine Jugoslavije Edvard Kardelj, podpredsednik republike Aleksander Ranković, predsednik izvršnega sveta Peter Stambolić, namestnik vrhovnega poveljnika oboroženih sil Jugoslavije armadni general Ivan Gošnjak, tajnik CK KP Slovenije Miha Marinko, predsednik skupščine Slovenije Ivan Maček ter državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović.

De Gaullova novoletna poslanica ob poudarjanju jedrske oborožitve

Letos bo de Gaulle dvakrat potoval v Ameriko, ni pa znano, kdaj bo obiskal ZDA

PARIZ, 1. — General de Gaulle je sinoči govoril po radiu in televiziji in izjavil, da je obračun za lansko leto za Francijo «na splošno pozitiven». Dodal je: «Med številnimi državami, kjer vladata nered in negotovost, se zdi Francija kot zgled politične stabilnosti, kar se prej ni nikoli zgodilo».

Dalje je de Gaulle izjavil, da mora Francija v letu 1964 voditi politiko «v svetovnem merilu». Glede zunanje politike je omenil tri smotre Francije: «Enotnost Evrope, ki naj, takoj ko bo mogoče, pripelje redno in organizirano sodelovanje Nemčije, Italije, Nizozemske, Belgije, Luksemburga in Francije na sektorjih politike, obrambe in kulture ter gospodarstva; napredovanje razvijajočih se dežel, predvsem tistih, ki so v Afriki že povezane z nami s posebnimi sporazumi, in tistih, ki bodo z nami povezane na tem kontinentu ali na drugih kontinentih; prispevati k ohranitvi miru».

V zvezi s prispevanjem Francije k ohranitvi miru pa je de Gaulle trdil, da so nekateri pogoji, «ki jih Francija mora spoštovati», in dejal: «Predvsem moramo nadaljevati napore, da se opremimo s termonuklearnim orožjem, ki je edino, katerega moč je v skladu z grožnjo napada, in edino, ki nam omogoča neodvisnost. Razen tega moramo pomagati naši Zahodni Evropi, takoj ko bo združena, da vodi z Ameriko res sporazumno politično, gospodarsko in strateško politiko».

De Gaulle je velik del svojega govora posvetil gospodarskim in socialnim vprašanjem v Franciji in je tudi pripomnil: «Dejstvo je, da nam od 1. januarja do 31. decembra ni bilo treba izstreliti niti enega topovskega strela, kar se v 25 letih ni nikoli zgodilo».

V poučenih krogih v Parizu izjavljajo, da bo de Gaulle letos dvakrat obiskal Ameriko. Marca 1964 bo obiskal Mehiko. Ob povratku pa se bo verjetno ustavil na francoskih Antilskih otokih.

Južno Ameriko pa bo de Gaulle verjetno obiskal v drugi polovici leta. Tedaj bo obiskal štiri države ali pet v Južni Ameriki, med katerimi tudi Argentino in Peru. Glede obiska v ZDA ni še nič na vidiku.

Na obeh straneh želijo podaljšanje sporazuma o propustnicah v Berlinu

BERLIN, 1. — Predstavnik zahodnega Berlina Egon Bahr je izjavil, da namerava zahodni Berlin nadaljevati razgovore z Vzhodno Nemčijo glede prometa med obema deloma mesta. Dodal je, da zahodni Berlin in Vzhodna Nemčija želita, naj bi zid, ki ga je danes dopoldne prekoračilo 29.000 ljudi, ostal odprt tudi po 5. januarju, ko zapade sporazum o propustnicah.

Glede trditev, da vsebuje sporazum med zahodnim Berlinom in Vzhodno Nemčijo «nevarnosti», je izjavil, da je zahodnoberlinski predstavnik v Bonnu govoril o tem z zveznimi oblastmi, in da «ni razloga, da ne bi bili zadovoljni».

Zahodnoberlinski župan Brandt, je v zvezi s sporazumom o propustnicah izjavil v svoji novoletni poslanici, da je ta sporazum omogočil svetu, da «bolje razume, kaj predstavlja zid». Izrazil je upanje, da ne bo nihče več ubit zaradi berlinskega zidu.

Predsednik vzhodnonemške komunistične stranke, Ulbricht pa je v svoji novoletni poslanici izjavil, da se ne smejo prekiniti razgovori o prometu med zahodnim in vzhodnim Berlinom. Dodal je, da «z nekoliko dobre volje in z obojestranskim priznanjem mogoče zbližanje med Nemško demokratično republiko in predstavniki zahodnega Berlina» in da je moč številna vprašanja rešiti z objektivnimi pogajanji. Dodal je, da so možnosti zbližanja med Vzhodno in Zahodno Nemčijo še vedno neizkoriščene.

Včeraj in danes je prišlo iz zahodnega Berlina v vzhodni nad 172.000 ljudi. Od začetka izdajanja propustnice, t. j. od 22. decembra do danes je obiskalo vzhodni Berlin 615.000 zahodnih Berlinčanov. Propustnico pa je do včeraj dobilo milijon 115 tisoč zahodnih Berlinčanov. Preteklo noč so bili vsi bloki odprti do 5. ure zjutraj, tako da so tisti, ki so včeraj prišli v vzhodni Berlin, mogli ostati tam vso noč.

Iz poročila dr. Fr. Zwittra na občnem zboru ZSO v Celovcu

V našem listu večkrat objavljamo članke, ki naše čitatelje vsaj nekoliko seznanjajo z življenjem in delom koroških Slovencev. Pred kratkim smo poročali o občnem zboru Zveze slovenskih organizacij v Celovcu. Danes pa objavljamo večji del poročila predsednika dr. F. Zwittra na tem zboru.

Naj takoj v začetku svojega poročila poudarim naslednja osnovna načela naše narodnostne politike in družbeno-politične usmeritve:

Koroški Slovenci smo jezikovna in narodnostna manjšina v republiki Avstriji in si prizadevamo, da se kot lojalni in zavestni državljani enakopravno vključimo v sodobno družbeno življenje in splošno državno dogajanje, vendar se s tem nikakor nočemo in ne moremo odpovedati svojim pravicam, marveč se zavedamo nujnosti skrbi za narodnostno enakopravnost.

Učinkovito reševanje in znosni rezultati pri reševanju manjšinskih problemov so mogoči le ob upoštevanju

— da ima vsaka manjšina svojo razvojno pot in da le-ta sama zato najbolje pozna svoj položaj. Ustrezna rešitev manjšinske zaščite je potemtakem mogoča samo s sodelovanjem manjšine;

— da mora manjšinska zaščita obsegati tako posameznika kot zlasti narodnostno skupino kot celoto;

— da večinski narod v manjšini ne sme gledati tujega elementa, ki ogroža integriteto države, marveč mora le-to priznati in čuvati kot most med sosednima narodoma in državama, kar je najmočnejši garant mirne meje;

— da so nerešena manjšinska vprašanja vedno nov vir spora med sosednimi narodi in državami, zato naj bo ureditev narodnostnega vprašanja čimbolj trajna in kar se da pravična, da se na eni strani za vedno odstrani kakršnokoli sumničenje o iredenti, na drugi pa vsak očitek namernega raznarodovanja, poglavitnih sovražnikov miroljubne manjšinske politike.

Ob poudarku teh načel, ki smo jih neštetokrat jasno izpovedali tudi v svojih spomenicah in vlogah, poglejmo, kako smo v Zvezi slovenskih organizacij na Koroškem kot usmerjevalki dela in hotenj naših narodnih organizacij in našega delovnega slovenskega ljudstva sploh dejansko izvajali v tej luči svoje naloge in koliko smo pri tem uspeli.

Manjšina, ki se hoče uveljaviti v vedno večji meri kot aktivni faktor v sodobnem družbenem življenju in splošnem državnem dogajanju, jasno, ne sme ostati v izolaciji, marveč mora iskati še in še možnosti tesnejšega sodelovanja z demokratičnimi in socialističnimi silami v državnem družbenem dogajanju.

Iz tega spoznanja, ki je bilo vendar eden glavnih vzrokov za novo, sodobno usmeritev manjšinske politike z ustanovitvijo Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, je nerazumljivo, da mnogi, tudi zavestni člani ZSO, še vedno tarnajo o škodljivosti delitve slovenskih vrst na Koroškem. Ne samo, da je ta delitev rezultat zgodovinskega procesa, porojen že pred dolgimi desetletji, izvršen pa dejansko v najhujšem času za obstoj našega ljudstva, bi nas zgolj slovenska enotnost nujno potisnila spet v popolno izolacijo in zaprla v sodobni družbi ne nazadnje v korist političnega, gospodarskega in kulturnega razvoja našega ljudstva na Koroškem.

Brez dvoma moramo na tem področju založiti še in še svoje sile, da se ob na žalost še vedno nujno potrebni vsakodnevni borbi za nacionalne pravice ne zapiramo več zgolj v svoj nacionalni okvir, temveč se skušamo uveljaviti v vedno večji meri kot aktivni faktor v državnem in družbenem življenju in iščemo širše možnosti tesnejšega sodelovanja z vsemi demokratičnimi silami v državi. Zavedam se vseh težkoč in ovir tega našega prizadevanja, vendar sem prepričan, da nikakor še nismo izkoristili vseh takih možnosti, ker mimo vseh šovinističnih pojavov prihaja do pomembne spremembe javnega mnenja pri sosednem narodu, ki pospešuje sporazumevanje med sosednima narodoma in da so zlasti v demokratičnih avstrijskih delavskih vrstah in organizacijah sile, ki odklanjajo narodnostno mržnjo in politiko tlačenja in zapostavljenja manjšine. Naj v tej zvezi omenim le obsodbo socialističnega poslanca Pawlika v deželnem zboru glede graditve tako imenovanega «Grenzlandheima» v Pliberku, pa opozorim tudi na poskuse zbliževanja in sodelovanja demokratičnih sil z nami v posameznih občinah in vaseh.

Drži, da je ob teh pozitivnih pojavih in ob nehanju izpadov demokratičnega tiska proti nam še dovolj pojavov šovinizma in da je z odpravo dvojezičnosti v šoli bila našemu ljudstvu prizadejana skoraj nepopravljiva škoda in krivica. Drži tudi, da je Cerkev danes pobornica protislovenskih teženj in opozorim samo na zadnjo okrožnico ordinariata, ki jo je razposlal v francoskem, angleškem in nemškem jeziku po svetu in kjer izrecno zagovarja germanizacijo in se postavlja proti zahtevam koroških Slovencev.

Ob današnjem stanju in zlasti ob zagotovljenem svobodnem gibanju vsakega človeka pa smatramo, da je dvojezičnost najboljša pot k strpnosti, k spoštovanju drugega naroda in k zbliževanju narodov ob mejah in na mešanih področjih sploh. Pravilno je bilo zato prav s strani političnega gibanja našega ljudstva poudarjeno, da dvojezičnost ni pravica manjšine, marveč obveznost večine, če hoče zagotoviti resnični demokratični razvoj in odstraniti za manjšino ovire za njej vsesplošni kulturni in gospodarski razvoj. Zaradi tega slej ko prej smatramo, da bi bila najboljša šolska ureditev uveljavljenje splošnega dvojezičnega pouka, zlasti pa je treba čimprej uveljaviti dvojezičnost v sodstvu in v upravi na vseh področjih, kjer živi naša manjšina.

Ko gledamo na naše prizadevanje za uresničenje manjšinskih pravic, se nam nujno vsiljuje vprašanje skupnega prizadevanja vseh koroških Slovencev. Če je bilo prej poudarjeno dejstvo opredelitve in ločenosti slovenskih vrst kot rezultat zgodovinskega procesa in kot postulat današnje stvarnosti — je za nas akcijska enotnost vseh slovenskih vrst ne glede na politično in svetovnonazorno gledanje prav tako nujen postulat. Zveza slovenskih organizacij lahko upravičeno trdi, da v tem pogledu ni kršila nobenega skupnega sklepa niti ni dala nikdar povoda za bremenitev tozadevnih odnosov med nami in Narodnim svetom koroških Slovencev. Za to niso le dokaz številni napori za skupen nastop vedno, kadar je bilo treba zagovarjati skupne narodnostne težnje, tudi ob priložnostih, ko je imela druga stran še in še pomisleke, ampak tudi naš tisk, ki ob takih skupnih naporih nikdar ne pozna dvojnih zahtev in samolastnega hvalisanja. Če trenutni odnosi trpijo zaradi nekaterih dogodkov, lahko poudarimo, da krivda ni na naši strani.

Kljub temu pa naj bo ugotovljeno, da ZSO tudi ob teh obremenjenih odnosih smatra, da je skupno prizadevanje obeh slovenskih struj za dosego nacionalnih pravic slej ko prej nujno potrebno in želi samo čimprejšnjo razčistitev in odstranitev zadev, ki bremenijo medsebojne odnose in onemogočajo potrebne bolj učinkovite skupne napore za uresničitev določil v zaščito naše manjšine v državni pogodbi.

V tej zvezi naj bo poudarjena tudi potreba po skupnih naporih z gradiščanskimi Hrvati, za katere prav tako velja državna pogodba. Tozadevno v zadnjih časih ni prišlo do prej že razveseljivo razvijajočih se stikov in bo treba tozadevno ponovne napore, da bomo gradiščanski Hrvati in koroški Slovenci v narodnih zahtevah enotni, kadar gre za uresničitev določil državne pogodbe.

Tukaj pa je treba spregovoriti tudi k vprašanju kontaktnih razgovorov s predstavniki zvezne in deželne vlade pod predsedstvom zunanjega ministra dr. Kreiskega. Kakor znano je zunanji minister dr. Kreisky takoj, ko je prevzel zunanje ministrstvo, prevzel tudi iniciativo za stalne kontakte z manjšino. Kljub kritični presoji teh srečanj s strani mnogih, ki ne vidijo dosti uspehov in so več ali manj upravičeno nestrpni ob še in še odprtih nerešenih vprašanjih, je Upravni odbor mnenja, da so ta srečanja pomembna in gre zunanjemu ministru dr. Kreiskemu za to iniciativo naša upravičena zahvala. S temi kontaktnimi razgovori je dana vedno spet možnost opozoriti zvezno in deželno vlado neposredno na številne probleme manjšine, na široke splošno narodnostno-politične težnje manjšine, pa tudi na trenutne vsakodnevne potrebe in posamezne pojave diskriminacije. Na drugi strani pa mora s tem tudi vlada pred svetom priznati še nerešeno vprašanje koroške slovenske manjšine, kar je prišlo do izraza v vsakodnevnem komunikeju. Pri tem nikakor ne zapiramo oči pred dejstvom, da se vprašanja zelo počasi premikajo in še vedno čakamo na rešitev bistvenih življenjskih vprašanj naše manjšine pač pa moramo priznati tudi določene uspehe in rezultate.

Če upoštevamo še dejstvo, da je prav v zadnjem komunikeju bilo ponovno s strani vlade priznano in potrjeno, da obstojijo še odprta vprašanja manjšine in je zunanji minister prosil za novo pismeno utemeljitev izražnih zahtev, je dana možnost vlado neposredno ponovno opozoriti na vso našo nerešeno problematiko.

Kar pa absolutno odklanjamo, je ugotavljanje manjšine. Naše vzroke smo že ponovno povedali in naše tozadevno stališče je znano. Jasno je samo to, da tisti, ki to zahtevo vedno spet postavljajo, tega ne delajo v skrbi za manjšino, marveč zato, da bi manjšino ponovno prikrajšali za njene pravice. Že po ljudskem štetju smo vlado v posebni spomenici opozorili na številne pojave pritiska in vplivanja na naše ljudi in so preiskave po časopisnih vesteh in po izjavi samega zunanjega ministra ter deželnega glavarja na predzadnjem srečanju tudi potrdile naše trditve. Do danes nam ni znano, kako je oblast kaznovala te prekrške. Vemo samo to, da rezultati ljudskega štetja, kakršnikoli tudi so v narodnostnem pogledu, niso pravi odraz dejanskega stanja in jih zato nikdar ne bomo priznali niti ne morejo biti podlaga za karkšnokoli reševanje naših vprašanj. Nasprotno je mogoče reševati manjšinska vprašanja le, če je manjšini dejansko na vseh področjih omogočeno enakopravno neposredno vključevanje v splošno družbeno in državno življenje in prevladuje v odnosih do manjšine spoznanje, da je tudi to vprašanje del splošnih svetovnih naporov za mir in zbliževanje ter vsestransko integracijo, medtem ko je politika zaviranja manjšine v globokem nasprotju s sodobnim razvojem na svetu. Kam ta slednja politika v zadnji konsekvenci vodi, vidimo na južnotirolskem primeru. Tak razvoj je mogoč le tam, kjer ne vlada nobenega razumevanja za upravičene težnje manjšine, čeprav smo globoko prepričani, da dinamit in atentati niso nikdar sredstva za demokratična reševanja odprtih spornih vprašanj. Danes, ko so v smislu listine človečanskih pravic narodnostne in jezikovne pravice samo po sebi razumljive in se človečanske pravice razširjajo na vse širša področja socialne in gospodarske enakopravnosti slehernega človeka, je nerazumljivo, da so v središču kulturne Evrope še vedno mogoči pojavi narodnostne diskriminacije.

Koroški Slovenci smo s tako diskriminacijo šli tudi v svet in sicer s procesom v Strassbourg. Čeprav tam formalno nismo uspeli, smo vendar svet in sicer predstavnike 15 držav opozorili na nerešeno stanje na Koroškem in je tudi v utemeljitvi razsodbe povedano, da pritožba formalno sicer ni bila v redu, da pa so bile tozadevne zahteve manjšine upravičene. Ne smemo se čuditi, če tam nismo uspeli, kaj ti tam smo bili res ubožni prosilci, če na drugi strani vidimo, da tudi vlada sama, ki se je tam branila proti naši obtožbi, ni uspela v svoji tožbi zaradi južnih Tirolcev. Je pač tako, da manjšinska vprašanja ne rešujejo veliki gospodje za zeleno mizo, ampak bo vedno spet obveljalo, da mora manjšina sama skrbeti in si mora sama prizadevati, če hoče obstati na svoji zemlji.

V svojih nadaljnjih besedah je dr. Zwitter podal sliko dela in stanja v sami organizaciji ter izrekel nekaj zelo kritičnih ugotovitev. Na koncu pa je spregovoril še nekaj besed v zvezi z bližnjimi občinskimi volitvami.

Te dni je bilo na ligurski obali tako prijetno toplo, da je bilo videti — kot kaže ta slika iz Imperie — domačine in turiste na plaži v kopalnih oblekah

PETEK ALI SVETEK - NESREČA NE POČIVA

Na desetine mrtvih pri nekaterih večjih nesrečah v raznih krajih

V Egiptu je vlak trčil v avtobus, pri Parizu je treščilo na tla letalo, v Perziji so ljudi napadli volkovi, skoraj gotovo pa je treba imeti za izgubljeno špansko trgovsko ladjo s številno posadko

KAIRO, 1. — V prvih današnjih urah sta na nekem železniškem prehodu trčila vlak in avtobus. Pri tej nesreči blizu Kaira je izgubilo življenje 32 oseb, 43 pa je ranjenih.

Neka oseba, ki je nesrečo videla, je povedala, da je vozač avtobusa hotel z vozilom čez železnico, čeprav je imel semafor rdečo luč. Kljub poskusu strojevodje, da bi vlak zavrl, se je le-ta zaletel v avtobus in ga vlekel več kot 20 metrov po progi. Reševalci so morali pozneje z varilnim ognjem rezati pločevino, da so še kako rešili ranjence ter iz razbitin dobili trupla. Čudno pri vsem pa je, da je vozač avtobusa ostal nepoškodovan. Tudi trinajst potnikov na vlaku je ostalo nepoškodovanih.

CHARLESTON (Južna Karolina), 1. — Najmanj pet oseb je včeraj zvečer izgubilo življenje, ko so v nekem supermarketu eksplodirali bengalični ognji ter povzročili požar v poslopju. Ranjenih pa je bilo 14 oseb. Eksplozija je bila tako močna, da so v krogu skoraj 100 metrov popokale vse šipe na nišah. Streha supermarketa pa se je zrušila.

MADRID, 1. — Španska vojna mornarica še vedno išče — čeprav že brez upanja na uspeh — trgovsko ladjo «Castillo Montjuich» (10.300 ton), ki se je pred dnevi izgubila s svojo posadko 37 mož. Ladja bi morala na svoji poti iz Bostona prispeti v pristanišče La Coruna že 21. decembra. Vse od tega dne so ladjo iskala španska, ameriška in portugalska letala in ladje. Minister španske mornarice je že poslal telegrafsko zahvalo portugalskemu ministru ter poveljniku ameriških ladij in dostavil, da se lahko iskanje preneha, čeprav bo španska mornarica sama iskanje še nadaljevala.

TEHERAN, 1. — V znatnem delu Irana je začelo zopet močno snežiti, zaradi česar so prekinjene ceste in železnice. Najmanj 7 oseb je v nekem goratem predelu zahodnega Irana izgubilo življenje, ko so sestradani volkovi napadli prebivalce nekaterih vasi na področju blizu Kaspijskega morja.

PARIZ, 1. — Včerajšnjo noč je neko kanadsko vojaško transportno letalo z oporišča Marville strmoglavilo na tla. Od 11 oseb, ki so bile v letalu, se jih je 8 ubilo, tri pa so ranjene. Letalo je v ponedeljek zvečer odletelo z letališča blizu Londona s šestimi potniki — vojaki, njih žene in otroci — in petimi člani posadke. Vse je šlo v redu in letalo bi moralo pristati v Marvillu. Bilo je že v stiku s kontrolnim stolpom. Vidljivost je bila sicer slaba, vendar pa zadostna za reden pristanek. Ker letalo ni zgorelo, ko je blizu pristajališča padlo na tla, bo ne brž mogoče ugotoviti vzroke nesreče.

Stanje treh oseb, ki so ostale žive, je zelo hudo.

BARI, 1. — Malo pred polnočjo sta se na nekem ovinku zaletela dva osebna avtomobila, pri čemer so bile tri osebe ubite pet pa ranjenih.

BERGAMO, 1. — Komaj se je 37-letna Ines Ongaro v Gandinu spravila v kopalnico, jo je zaradi okvare v električni napeljavi zadel močan tok. Njen mož, 47-letni zidar, ki dela v Švici in je prišel domov na dopust, ji je hotel pomagati in jo potegniti iz vode toda tok je zadel tudi njega ter tako oba ubil.

TURIN, 1. — V vrsti cestnih nesreč od včeraj zvečer do davi na piemontskih cestah je bilo šest mrtvih in osem ranjenih. Stanje nekaterih ranjencev je zelo resno.

BRESCIA, 1. — Na avto cesti Brescia-Milan se je v bližini Brescie neki avtomobil zaletel od zadaj v neki tovornjak. Vzroki trčenja se zde nerazumljivi, saj se je v tistem času na cesti zelo dobro videlo. Mogoče je vozaču postalo slabo. Posledice pa so zelo tragične: trije mladeniči v avtomobilu so bili takoj mrtvi, četrti pa je le nekoliko ranjen.

V Skopju potres že prvi dan leta

SKOPJE, 1. — Novo leto se je za prebivalce Skopja pričelo s potresom. Potresni sunek 5. stopnje (na lestvici 12 stopenj) pa ni napravil ne škode ne žrtev.

Deček je nehote ustrelil sestrico

SALERNO, 1. — Neki desetleten deček, ki se je v odsotnosti staršev igral s puško, je pritisnil na petelina. Iz puške je priletela krogla in zadela njegovo 5-letno sestrico naravnost v glavo. Deklica je bila takoj mrtva.

SENIGALLIA, 1. — Neko 5-letno deklico je ugriznil pes. Takoj so jo prenesli v bolnišnico. Po injekciji proti steklini pa je deklica umrla. Oblasti so uvedle preiskavo.

Prvi rojeni po polnoči

MILAN, 1. — V neki milanski bolnišnici se je neka deklica rodila prav ob 24. uri, tako da pravzaprav še ni povsem jasno, ali je zadnja v letu 1963 ali prva v letu 1964. Že minuto kasneje pa sta se za drugo mesto v letu 1964 «borila» neka deklica ter neki deček v dveh različnih bolnišnicah. Zmagala je deklica, ki se je rodila točno minuto po polnoči, medtem ko je fantek zaostal za dve sekundi.

Tudi v Turinu je že minuto po polnoči prišel na svet novi meščan, neki deček. Prav tako so imeli v Neaplju že prvo minuto po polnoči novega meščana, medtem ko je v Rimu kot prva v tem letu prišla na svet neka deklica.

V Palermu pa so imeli na univerzitetni kliniki kar v prvi uri novega leta dva «množična» poroda: trojčke in dvojčke. Vseh teh pet otrok se počuti dobro in prav tako njihovi materi. Mati trojčkov, žena nekega mizarja, ima 28 let.

RIM, 1. — Maurice Fisher, izraelski veleposlanik v Rimu, je bil prepeljan v kliniko «Sanatrix» zaradi notranje krvavitve, povzročene po želodčni rani. Diplomatu, ki ima 61 let, so napravili krvne transfuzije, na kar se je njegovo stanje izboljšalo.

MILAN, 1. — Zaradi megle, po kateri je vidljivost na letaliških progah omejena na okrog 50 metrov, je letališče Linate še vedno zaprto za promet. Dobra pa je vidljivost na interkontinentalnem letališču Malpensa.

ŽENEVA, 1. — Predor Velikega Sv. Bernarda, ki bo vezal Italijo in Švico, bo za avtomobilski promet odprt v začetku letošnje spomladi.

E. M. Remarque je bolan

OSNABRUECK (Zah. Nemčija), 1. — *Občinski funkcionarji v Osnabrücku so sporočili, da trpi pisatelj Erich Maria Remarque na srčnih motnjah in da zato jutri ne bo mogel priti v Osnabrück, svoje rojstno mesto, da bi prejel neko odlikovanje. Ta vest je prispela z brzojavko, ki jo je Remarque poslal iz Ascone, mesta v Švici, kjer živi. Remarque dostavlja, da bo prišel v Osnabrück po odlikovanje, brž ko si bo opomogel.*

Tereškova in Nikolajev bosta prišla tudi v Rim?

MOSKVA, 1. — Jurij Gagarin, prvi sovjetski kozmonavt, je napredoval: postal je polkovnik letalstva.

Zvedelo se je, da je Valentina Tereškova najbrž sprejela vabilo, da se maja ali junija udeleži elektronuklearne razstave v Rimu. Z njo bi prišel tudi njen mož Nikolajev, ki je tudi kozmonavt. Na razstavo bodo prišli tudi ameriški kozmonavti.

«Šef-konstruktor» sovjetskih vesoljskih ladij «Vostok» je dal za list «Izvestija» intervju, v katerem je med drugim izjavil: «Po vsej verjetnosti se bo lahko neposredno proučevanje Lune in njene okolice v prihodnjih letih izvedlo le z majhnimi avtomatskimi postajami, ki nam bodo po radiu prenašale informacije, ki jih bodo zbrale». Ko je omenjal nedavno izjavo predsednika znanstvene akademije SZ Mstislava Keldiča, ki je dejal, da bo kaj kmalu prav tako lahko napraviti nedeljski izlet z vesoljsko ladjo kakor z ladjo po reki Moskvi, je «šef-konstruktor» poudaril, da ne gre za kako šaljivo izjavo. Mislim, je dejal, da bo čez pet let že mnogo oseb lahko letelo po kozmosu. «Šef-konstruktor» je odgovoren za sovjetske vesoljske načrte, njegovo ime pa ni bilo nikol objavljeno.

Moskovski radio je sporočil, da so sovjetski znanstveniki postavili radijski stik z «Marsom I.», lani izstreljeno vesoljsko postajo, v oddaljenosti okrog 104 milijone km od Zemlje. Radio Moskva je dostavil, da gre za največjo razdaljo, ki jo je kdaj preletela kaka radijska zveza. Sovjetski znanstveniki so izdelali metodo, po kateri je mogoče poslati radijske znake do oddaljenosti 30 svetlobnih let ali okrog 283.824 milijard kilometrov. Po njihovem mnenju, je zaključil moskovski radio, bo ta metoda pomagala postaviti stike s prebivalci drugih svetov, če ti prebivalci obstajajo.

Orla sta ujela

TRIDENT, 1. — Dva mladeniča iz Castelcondina sta danes ujela velikega orla.

Ko sta šla 20-letni Paolo Tarolli in 23-letni Italo Andreoli na obisk k nekemu znancu na pobočju hriba Melino, sta zagledala velikega orla, ki je v kurniku mesaril med kokošmi. Tarolli je stopil v kurnik, toda ujeda se je zaletela vanj in ga večkrat ranila s kljunom. Na pomoč je priskočil še Andreolli in z nemajhnim trudom sta orla ukrotila tako, da sta ga pritisnila proti kovinski mreži kurnika. Orla, ki ima prek raztegnjenih peruti skoraj dva metra, so zaprli v neko veliko kletko na sredi trga v Castelcondinu.

Lažni alarm

BOSTON, 1. — Neki «Boeing 707» družbe Alitalia, ki je bil na poti iz New Yorka preko Londona v Rim, je moral s 35 potniki in 10 člani posadke spremeniti polet ter pristati na letališču v Bostonu, potem ko je neki neznanec sporočil funkcionarjem letališča, da je bila v letalo postavljena neka bomba. Telefonsko sporočilo je prišlo približno eno uro po odletu letala z letališča pri New Yorku. Pilota so takoj po radiu obvestili, nakar je spremenil polet ter pristal na letališču Bostona. Po natančni preiskavi ni policija našla niti sledu kake bombe. Potnike so o zadevi obvestili šele po pristanku.

Mandy Rice Davies - pisateljica šansonetka in filmska igralka

LONDON, 1. — Medtem ko mora Christine Keeler presedeti devet mesecev v zaporu zaradi krivega pričevanja, pa se namerava druga ženska osebnost v Profumovem škandalu in Wardovem procesu Mandy Rice Davies posvetiti karieri pevke lahke glasbe. V kratkem pojde namreč Mandy v München, kjer jo je neki nočni lokal angažiral za 75 šterlingov (okrog 130.000 lir) na večer za petje popevk s takimi-le sugestivnimi naslovi: «Toda Angležu je treba precej časa» ali «Tako lepo je imeti doma moškega».

Rice Davies, ki je slavila Silvestrov večer s sprejemom za lansiranje svoje knjige spominov «Poročilo Mandy» (200.000 izvodov, od katerih je bilo 50.000 prodanih že v prednaročbi), je bila precej začudena, ker se niti bivši ministrski predsednik Mac Millan niti Profumo in niti lord Dennig niso odzvali povabilu, da bi prišli na ta sprejem. Mandy je tudi pokazala, da je nekoliko užaljena kot pisateljica. «Napisala sem, je dejala, štirikrat več, toda založnikom se je zdelo umestno, da so črtali najboljše odstavke».

Končno je Mandy Rice Davies potrdila, da so ji dali glavno vlogo v nekem filmu, povzetem po spominih «Fanny Hill». Film je napravljen po neki noveli iz XVIII. stoletja; iz moralnostnih razlogov v Angliji novele niso smeli natisniti. Sedaj bodo ta film posneli v Franciji v režiji Davida Pelhama.

Pesniki iz SFRJ spomladi z ljudstvom Firenc in Pistoie

BEOGRAD, 1. — *Italijanski časopis «Tutti gli uomini» organizira za spomlad prijateljsko srečanje skupine okrog 30 jugoslovanskih književnikov z ljudstvom iz Pistoie in Firenc. Ta sestanek bo začetek tesnejšega kulturnega sodelovanja in bo prispeval k nadaljnji poglobitvi stikov narodov obeh držav. Jugoslovanski pesniki bodo obiskali Pistoio in Firence, kjer bodo brali svoja dela in si ogledali znamenitosti teh mest. Srečanje je bilo dogovorjeno z glavnim urednikom časopisa «Tutti gli uomini» Floriom Colomeitiucom, ki je letos kot član študijske skupine centra za mediteranske študije iz Firenc obiskal Jugoslavijo.*

Zelo uspešna predstava Modugnove skupine

MILAN, 1. — *Prekinitev nastopanja Modugnove skupine, ki je igrala komedijo «Tommaso d'Amalfi» Edoarda De Filippa, je bila ugodna, če sodimo po včerajšnji predstavi s številnim in zadovoljnim občinstvom. Za vstopnino so zbrali več kot pet milijonov. Predstava sama se je zdela celo boljša kot prej. Modugno je bil zelo vesel tako zaradi številnega občinstva kot zaradi aplavzov. Na koncu se je občinstvu zahvalil s tem, da je zapel dve pesmi iz svojega repertoarja. Čeprav današnji dve predstavi nista privabili tolikšnega števila kot včeraj, pa sta bili vendar lepo obiskani. Ogledalo si jih je od 2000 do 2500 oseb, inkaso pa znaša približno tri milijone; pri popoldanski predstavi so inkasirali 2.100.000 lir.*

Komedija «South Pacific» prepovedana v Južni Afriki

JOHANNESBURG, 1. — *Znana ameriška glasbena komedija «South Pacific», ki je dosegla zmagoslavne uspehe v Londonu, Parizu in New Yorku v zadnjih letih, je bila včerajšnjo noč v Južni Afriki prepovedana. «Ta komedija je naklonjena mešanju ras,» je izjavil prof. B. Dekker, predsednik cenzurne komisije. V komediji se glavni protagonist poroči z neko vdovo, ki je že mati več mescev, neki ameriški častnik pa se poroči v neko zamorko.*

* * *

DUBLIN, 1. — *Stanje Brendana Behana je zadovoljivo. Dramatik ima pljučnico in rane na glavi. Kot je znano, se je Behan pravkar vračal iz bolnišnice, kjer je prebil nekaj časa zaradi sladkorne bolezni. Že naslednjo noč pa so ga našli nezavestnega na cesti. Prvotno so domnevali, da ga je vrgel na tla kak avtomobil, zdaj pa se zdi, da je Behan sam padel.*

Nove knjige spisov Arthurja Conana Doyla

Ni dolgo tega, ko smo poročali o prvi knjigi izbranih spisov Arthurja Conana Doyla. Tedaj smo ugotovili, da predstavljajo kriminalni romani samosvojo zvrst v današnji literaturi in da moramo s to zvrstjo literature danes tudi računati. Pa čeprav morda to ni všeč strogim literarnim teoretikom, ki štejejo kriminalne zgodbe že načelno kot manjvredno in ali celo za škodljivo literarno blago. Toda čas je šel naprej in danes je kriminalni roman pojem, s katerim moramo računati, ga vzeti kot dejstvo in ga vrednotiti takega, kot je. Nepravilno bi bilo načelno odklanjanje te literarne zvrsti, moramo pa seveda tudi kriminalne romane ocenjevati in jih deliti na dobre in slabe, kakor so pač napisani. Arthur Conan Doyle pa sodi seveda med klasike kriminalnega romana. To je ime, ki tisočem in tisočem bralcev po vsem svetu jamči za originalno, duhovito in napeto zgodbo, čeprav morda sicer danes že nekoliko zastarelo pa vendar še vedno zanimivo in prebiranja vredno. In kakor je pisatelj oče kriminalnega romana, tako je tudi junak njegovih zgodb Sherlock Holmes danes že pojem za najboljšega detektiva, ki se znajde v vsaki situaciji in reši vsak problem. Če gre torej za taka dela, pa je bila zamisel Državne založbe, da izda izbrano delo Arthurja Conana Doyla v slovenskem prevodu v več knjigah, ne samo zanimiva temveč vredna pohvale. S knjigami bodo tudi tisoči slovenskih bralcev zadovoljni in bodo ob njih uživali ter se sproščali od napetega današnjega časa. Posebno še, ker so dela na novo prevedena, knjige pa izdane v prijetni in okusni opremi.

Druga knjiga, ki smo jo dobili kmalu za prvo knjigo izbranega dela, prinaša osem kriminalnih zgodb. Ta knjiga nosi naslov «Vrnitev Sherlocka Holmesa». Tretja knjiga prinaša prav tako osem krajših zgodb. Njen naslov pa je «Slovo Sherlocka Holmesa.» Peta knjiga izbranega dela (četrta še ni izšla) pa prinaša dvoje daljših kriminalnih zgodb, «Študija v Škrlatnem» in «Znamenje štirih». Tak je tudi naslov te knjige. Dela so prevedli Boris Verbič, Marko Jakše in Dana Dra ler, opremo pa je oskrbel Marijan Sežun.

Seveda ne bi o teh knjigah podrobneje poročali. Toda nobenega dvoma ni, da bodo številnim bralcem tudi danes te knjige močno všeč in bodo ob njih našli primerno razvedrilo in sprostitev. Zato bodo te knjige prav gotovo deležne zanimanja, kot je bila deležna prva knjiga izbranega dela. Posebno še, ker so knjige kvalitetno prevedene in izdane v okusni opremi. Tako pozdravljamo novo izdajo in na nove tri knjige kriminalnih zgodb opozarjamo naše bralce.

Sl. Ru.

Rivista di letterature moderne e comparate

Izšel je prvi snopič 16. knjige Revije za moderno in primerjalno književnost (Rivista di letterature moderne e comparate), ki jo izdaja založba Sansoni v Firencah. V tej številki so članki in drugi spisi, ki so jih prispevali Edmund Kostka (v angleščini), Alberto Cento, Olga Trtnik Rossettini, W. Drost, L. de Sugar in drugi.

* * *

BUENOS AIRES, 1. — *Romana Vladimira Nabokova «Lolita» v Argentini ne bodo več prodajali. Vrhovno sodišče je včeraj zavrnilo priziv založnikov proti prepovedi prodaje te knjige v Argentini.*

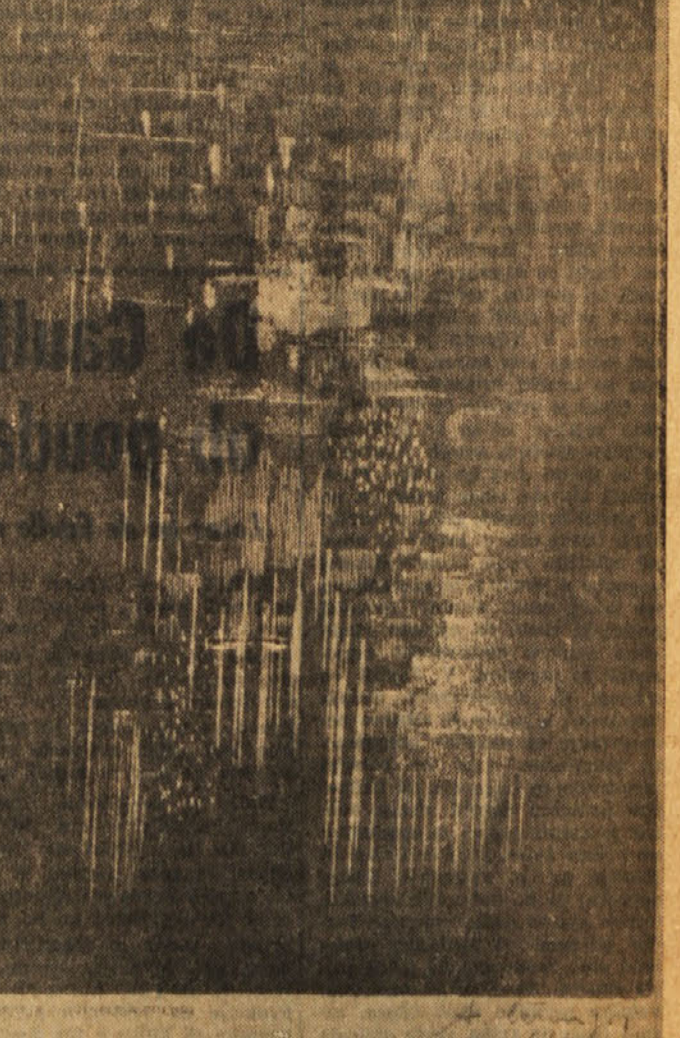

Z novoletnih voščilnic (A. Černigoj, Barvni lesorez)

ČETRTKOVA ČRTICA

Ne kličite me več

Mož srednjih let z že malce sivimi lasmi je stal v progasti ponošeni obleki na vogalu Jeffensonove in Wilsonove ulice. Komaj je odvrgel dogorelo cigareto, že je prižgal drugo. To je bil Slim Jackson, tretji nadzornik iz tovarne eksploziva «Kennan in sin».

Pričelo se je mračiti in tu in tam so se že pričele prižigati svetilke. V oknu na rumenem poslopju se je zasvetila luč in Slim Jackson je takoj nato zagledal svojo ženo Jane. Opazoval je njeno postavo, gledal je, kako se je Jane česala in se ogledovala v okenskem steklu. Hotel je že oditi, ko ga je nekdo udaril po ramenu. To je bil Pat Smak, debeli knjigarnar iz Wilsonove ulice.

— O, ti si, — je dejal Slim. — Skoraj si me prestrašil.

— Zdravo, zdravo, Slim. Kdaj pričneš s treningom?

— Ah, ne vem, je dejal Slim. — Pričel bom... te dni....

— Priični čimprej, človek božji! Kaj še čakaš?

— Ne morem... ne utegnem. Pa tudi utrujen sem po delu.

— Kaj še, — je vzkliknil knjigarnar, — nikar ne odlašaj tako dolgo s svojim povratkom v ring! Zdaj si v najboljših letih. Smith je pričel ponovno boksati in je premagal nekega zelenca....

Pat je znova udaril Slima po ramenu in se zadovoljno zasmejal. Slim je utrujeno pogledal za njim in odšel domov. «Če bi Smack vedel,» je pomislil, «če bi samo vedel, da ne morem priti.»

— Eh, pokadil bom še eno cigareto, — si je dejal. — Saj imam čas.

Bil je utrujen in v nogah je čutil težo. Hodil je počasi, da bi lahko do doma pokadil celo cigareto.

Ustavil se je na začetku veže pred seznamom stanovavcev. Slim Jackson je rad od časa do časa pogledal seznam. Zanimalo ga je, ali se je kdo odselil ali priselil. Takoj je opazil, da manjka vizitka Georgea Hopea, trobentača iz šestega nadstropja, in Billa Jenkinsa, trgovskega potnika iz pritličja. Namesto Jenkinsa je stala vizitka nekega klobasarja. Slim se je nasmehnil, ker je v tistem trenutku začutil vonj po praženih klobasah. Neka vrata so treščila in prikazal se je možak z veliko košaro klobas.

— Dober dan! — je dejal.

— Dober dan! — odgovori Slim. Mnogo dela, kakor vidim?

— Vse je že prodano, gospod, in zelo sem zadovoljen s poslom. Ali ste jih že pokusili?

— Da vam po pravici povem... — je pričel Slim.

— Vedel sem, da jih imate radi, vedel sem. V četrtem nadstropju stanujete, mar ne. Nad vami stanujeta gospod in gospa Dean, ta dva sta jih že pokusila. Tudi staremu gospodu Cooku so bile všeč. Veste, midva z ženo sva se priselila šele predvčerajšnjim in verjemite mi, še nisva utegnila, da bi vas obiskala. Selitev... posel... Saj niste jezni, kajne?

— O, ne, niti najmanj!

— No pa na svidenje,zdaj moram res iti. Čakajo me. Prinesel vam bom klobase. Slišal sem, da se vračate v ring... Oh, spominjam se... nekoč ste imenitno mlatili po tistih tepcih. Ali se resnično vračate?

— Na svidenje, — je dejal Slim in pogasil cigareto, ki mu je dogorela do prstov. — In ne kličite me več... — je še zamrmral.

Slim Jackson se je povzpel do četrtega nadstropja, zavil na levo in prišel do svojih vrat.

Jane je sedela na postelji in listala po revijah. Ko je vstopil, ga je pogledala jezno in s prezirljivim izrazom na obličju.

— Si zopet kadil? — je vprašala.

— Nisem, — je dejal Slim in se pričel slačiti.

— Koliko? — je dejala Jane in revije so padle po tleh.

— Jane, utrujen sem. Pusti me, da se malo odpočijem.

— Že zopet greš v svoj naslonjač!

Jane je stekla, da bi mu to preprečila, toda bilo je že prepozno. Slim Jackson se je že z vso svojo težo zavalil v naslonjač pred odprtim oknom, oblečen v staro ponošeno domačo haljo. Bil je utrujen in je dvignil noge na okensko polico. Jane ga je pričela vleči z naslonjača, toda bilo je zaman.

— Slim, — je pričela zopet Jane, — ali hočeš, da se lepo pogovoriva, kot nekoč?

— Hočem, — je dejal Slim, — kar vprašaj!

— Zopet si kadil!

— Nisem. Nisem kadil.

— Slim!

— Jane, pravim ti....

— Rekla sva, da se bova lepo pogovorila. Priznaj!

— Dobro, pokadil sem eno.

— Slim!

— No, naj bo pokadil sem dve. Eno mi je dal Statford.

— Ampak ti ne smeš kaditi! Saj se vendar vračaš v ring!

Jane je zarila prste v njegove lase. Pričela ga je tolči po obrazu, po prsih in po rokah. Slim se ni ganil. «Nekega dne se bom ubil,» je pomislil, «nekega dne, kadar bom imel dovolj poguma.»

V tistem trenutku je nekdo potrkal na vrata.

— Kdo je? — je vzkliknila Jane.

— Tu je gospa Dean. Ali veste morda za kakšnega zdravnika v bližini?

— Pojdite k vragu vi in zdravnik!

— Oprostite, — se je zaslišal glas gospe Dean, — nisem vedela, da se tudi vi ne počutite dobro.

— Pojdite, ne motite naju, vi stara sraka!

Slim Jackson je vzdihnil s polnimi prsi in zaprl oči. «Kako je vsak dan vedno isto,» je pomislil. Vedno isto z njim in z Jane. Tako strašno isto....»

Jane mu brani, da bi kadil, brani mu, da bi počival, niti za en sam trenutek ga ne pusti v miru. Goni ga,da bi se vrnil v ring, ker misli, da bo zopet zaslužil na tisoče dolarjev.

«Ko bom šel po Quenteenskem mostu,» si je dejal sam pri sebi, «se bom vrgel v vodo in bom kmalu utonil. Zato je samo treba, da se odpočijem, da čutim svoje telo, svoje noge, ne pa tako kot zdaj, ko so mi noge otrple od utrujenosti. In pokaditi bom moral še nekaj cigaret, preden se bom izločil iz množice in skočil. Vzel si bom dopust,» je pomislil, «vzel si ga bom od starega Kennana, brž ko bo mogoče.»

Gledal je skozi okno na hišo na drugi strani ulice. Vsa okna na njej so bila razsvetljena, toda nocoj ni imel volje, da bi si jih ogledoval. Bil je utrujen.

— Slim, — je dejala Jane. — Slim, vrni se v ring!

«Ah,» je pomislil, «kako se vse ponavlja! Zdaj bo pričela zopet govoriti o življenjskih stroških, o neplačanih računih, o revščini, ki bi jo lahko odpravil samo kup dolarjev, zaslužen z mojim povratkom v ring....

— Slim, ali me slišiš?

Molčal je. Ko bi vedela, da se ne more premakniti. Ko bi le vedela, da mu je kardiolog prepovedal vsak napor....

— Slim, obleci se! Moraš iti na trening!

— Ne morem, — je dejal Slim. — Jutri pojdem....

— Slim!

— Slim! Slim! — se je zaslišal neki drug glas in Jackson je spoznal, da pod oknom nekdo kliče njegovo ime. Prepoznal je glas Pata Smacka, debelega knjigarnarja iz Wilsonove ulice.

«Naj vpije!» je pomislil Slim.

— Slim, stari tovariš, pojavi se, saj vem, da si tu, za oknom! — je vpil knjigarnar.

— Obleci se, Slim, — je govorila Jane. — Obleci se in pojdi na trening, lepo ti govorim!

— Saj vidim tvoje noge, Slim. Samo za trenutek pridi ven!

Slim Jackson je odprl oči. Mnogo časa je porabil, preden je lahko premaknil svoje telo. Slim Jackson je vstal, se nagnil preko okna in zagledal na ulici Pata Smacka. Pat je poskočil in vzkliknil:

— Ali pojdeš na trening? Vsi komaj čakamo, da te ponovno vidimo med vrvmi... Zbrala se je vsa stara družčina in fantje že stavijo, da boš kar v prvi rundi knockautiral tistega... tistega zelenca!

— Prišel bom — je dejal Slim, — prišel bom za gotovo!

— Vsi te čakamo! — je vzkliknil Pat in odhitel.

— Zares odhajaš? — je dejala Jane in ga objela. — Resnično odhajaš? O, vedela sem, da boš to storil zame... O, vedela sem.... Odselila se bova iz te zajebine, nabavila bom nov električni štedilnik, šla bova na morje... O, vedela sem...

Odšla je v kuhinjo, sedla na stol in zajokala od veselja.

«Jočil» je pomislil Slim.

Pristopil je k oknu, se povzpel na polico, prižgal cigareto in potegnil dolg dim. Se preden ga je izdihnil, je zaprl oči in skočil v globino....

M. WINSTOW

Mihec in Jakec

— Posluši, Jakec, se zastopeš ti kej na prerokovanje, horoskope jn druge take coprnije?

— Ne. Pej kej tu prašavaš?

— Taku, ne. Se mislem, de ne blo dobro jn prou, če be tudi kašen od nas kej povedau, kaku bo kej u novem leti. Kej ne videš, de zsi veliki coprniki u Parizi jn u Napoli jn prfina u Egipti pravejo, kej se bo zgodilo na sveti u tem leti. Tisti u Napoli je še nekam dober. Je reku, de bo vse prou, de ne bo vojske jn de bomo dobro stali. Ma uni u Egipti pej vide forte črno. Je napovedau kej jest znam kolko nesreč jn tudi povedau, de bojo u tem leti ubili še tega amerikanskega predsednika. Kej jemajo reč u Ameriki!

— Pej od nas tle? Je kašen kej reku?

— Ne. Sej glih zatu mislem, de be mogli mi kej reč. Vsi ti štregoni govorijo od velikeh držav jn velikeh glav. Ma na nas tržaške Slovence pej se nobeden nanka ne zmisle. Jn taku neč ne znamo, kaku bo Zatu jest mislem, de be tudi naši manjšini prtikau an coprnik, ke be nam kej povedau. Kej nismo tudi mi polnopravni državljani?

— Sej, sej! Ma če ga čemo jemet, more zrast ven z nas. Be mogu bet an naš človek, ke be se interesirau za naše probleme jn nam od tega kej povedau. Jn be mogu jemet kanočal, de be štedirau, kaku se zvezde vrtijo jn pole stare bukve, sovo, črno mačko...

— Videš, Jakec, kolko reči nam še manka. Zmiram se govori, de nam mankajo kadri; de nam mankajo režiserji, pevovodje, predavatelji jn vse sorte. Jn po tolkih letih smo pršli na tu, de nam manka tudi an fajn coprnik. Ma jest mislem, de se moremo pej midva namalo posilet, de zamašimo še to lukno jn de povemo kej našem ledem.

— Če glih misleš, be se dalo kej naredet. Jest be, postaumo reč, prerokovau, de bo tu poletje forte vroče jn de u jeseni bo dež.

— Počasi, Jakec! Ne stoj se prenaglet! Vidi, ke glih na vreme se ne moreš dosti zanest. Be se ti mislu, de bomo jemeli tašno vreme za novo leto, pole ke smo jemeli tašno sibirjo za božič? Jn kolko krat nas je vre julija mesca zeblo? Jest rečem, de vreme nečko pestmo stat. Dejmo rajše napovedat kej druzga, ko je bol gvišno.

— Eko, videš, tle ne moremo falt. Vre čekolirajo an cajt jn forte jamrajo, de je Acegat spet u deficiti jn pouhna douga. Jn — se zna — u javnem gospodarstvi je zmiram taku, de kadar ga zafurajo, pole plačavamo mi. Jn taku lahko prou za gvišno prerokujemo, de bomo letos spet plačavali bol drago vse, kar nam daje komun. Nam je magari forte žou, de moremo povedat tašno grdo prerokovanje, ma taku kažejo zvezde.

— Ma tudi kašno lepo moremo povedat!

— Se zna. Lepo bo tu, ke bomo u jeseni odprli naš kulturni dom. Jn tudi še preci na gvišno napovemo, de bo zastran tega tudi še kej čakol. Zatu ke se bo šlo za tu, kadu ga bo nucau, kadu bo plačavau pufe jn take reči. Ma kulturni dom bo začeu funcjonirat prou za gvišno.

— Ma kej rečeš, pej mi Slovenci, se bomo kej bulše zastopli med sabo?

— Tu pej ne. Zatu ke mi Slovenci, znaš, smo trdi. Jn kadar rečemo ne — je ne! Jn ne kambiramo taku hmalu.

— Ma lepu be blo!

— Tu lahko ti želiš, de be blo, ma ne moreš napovedat, de bo.

— Ben ma jest vselih želim jn voščem vsem, de be najdli pot aden do druzga jn de ne be zmiri čakali, de nas sprave vkep tuja palca.

Eko! Tudi jest voščem vsem Slovencam, de be se bol denili vkep brez palce.

modni kotiček

Na zahtevnejše priložnosti se moramo pripravljati pravočasno

Nega kože, ki jo odkrijejo globoki izrezi - Kaj pa vrat in obraz?

Bližajo se plesi in zabave. Ste že mislile, razen na obleko, seveda, tudi na to, kako izgleda vaš hrbet, oziroma vaš ‚decolté?' Ste pomislile tudi na to, kakšni so vaši komolci, vaše roke, vaš obraz, vaše noge itd? Mnoge bodo morale odkrito priznati, da na to še pomislile niso. No, vsem tem svetujemo, da začno skrbeti, preden bo prepozno.

Predvsem nekaj nasvetov v glavnih obrisih. Moderne so zelo izrezane obleke, predvsem na hrbtu. Hrbet pa mora biti brez mozoljev in lišajev — lep in čist. Torej začnite s čiščenjem kože na hrbtu in z odstranjevanjem mozoljev. Delo ne bo lahko, a z nekoliko potrpljenja bo že šlo. Če imate res dosti mozoljev na hrbtu, potem bo seveda najboljše sredstvo umetno sončenje z ultravioletnimi žarki. Te ima na razpolago vsak lepotni salon. Ker pa je med nami le malo takih, ki zahajajo v lepotne salone, bi svetovale, da se na primer nekaj deklet ali žen domenij in si s skupnimi močmi omisli aparat za ultravioletne žarke, ki ne bo pretirano drag, če pomislimo, da ga bomo plačevale v štirih, ali petih. Tak aparat bo dobro služil vso zimsko dobo tako za nego obraza kot za nego vratu in hrbta. Z vsakim aparatom boste prejele tudi napotke za pravilno rabo istega. Morda ne boste verjele — toda ultravioletni žarki bodo najboljše zdravilo za mozolje in nečisto kožo ter bodo razen tega še najprimernejše lepotno sredstvo za kožo obraza in vratu, ki najbolj občuti v zimskih mesecih pomanjkanje sončnih žarkov in svežega zraka.

Hrbet, razen tega, potrebuje tudi hranilno kremo in, če je zamaščen, tudi pravilno masažo. Ni, kar si ne privoščite preglobokih hrbtnih izrezov, če niste prepričane, da je hrbet popolnoma v redu. Če mislite, da ga ne boste mogle «popraviti», oziroma nimate za to niti časa, niti sredstev, je bolje, da se odločite za bolj zaprto večerno obleko. Bodite prepričane, da boste v tej veliko bolj na mestu, kot pa v zelo izrezani obleki, ki bo odkrila vaše napake in slabosti.

Tudi roke so pri večernih oblekah zelo važne. Predvsem komolci, ki so velikokrat prekriti s trdo in grbančasto kožo. Takšni komolci so kaj malo prijetni. Odstranite trdo kožo s primerno trdo ščetko in namažite nato komolce s hranljivo kremo. Ponovite ta postopek vsak večer in to približno vsaj dva tedna in potem še dalje. Nikar ne mislite, da bo trda koža že pri prvem drgnjenju izginila. Tu je potrebno potrpljenje, a vaš trud bo prav gotovo kronan z uspehom.

Potem so na vrsti roke in nohti. Mnoge se bodo izgovarjale, da nimajo časa za nego rok. To ne drži. Roke so tako važne pri ženski lepoti, kot sta važna npr. obraz in vrat. Posvetite jim torej dovolj nege in skrbi. Glejte, da bodo nohti vedno lepo pristriženi, da bo kožica na njih odstranjena, da bodo svetli in da bo koža na rokah vedno mehka. To lahko dosežete z majhnimi sredstvi: predvsem si roke pogosto mažite z glicerinom in limono. To hrani kožo in jo tudi beli. Potem skrbno pilite nohte in odstranjujte odvečno kožico. Lepo negovani nohti so lahko tudi nepobarvani, pa bo roka vseeno lepa in privlačna.

Ne pozabite tudi na obraz in vrat. Tudi ta dva morata biti povsem v redu, če hočemo, da bo prišla naša nova večerna obleka do veljave. Ne začnite misliti na vrat in obraz morda le dan pred plesom ali zabavo. Take čudeže ne delajo nobene kreme, niti lepotne maske. Dnevno čiščenje in hranjenje kože sta glavni pogoj za lep in mladosten videz obraza in kože nasploh. Torej čistite kožo redno vsako jutro in vsak večer z mandeljevim oljem, ali s kako drugo mastno kremo. Vsak večer jo razen tega namažite tudi z dobro, hranljivo kremo, ki jo, po preteku 20 minut odstranite. Podnevi zaščitite kožo z dnevno kremo in šele preko te napudrujte kožo, ki bo tako dobro zaščitena tako pred mrazom, kot pred vetrom. Če boste svojo kožo vedno primerno negovale, potem bo skrb za njen videz ob svečanih priložnostih veliko manjša.

Tudi če bi naš izrez ne bil tako obilen ,bi znal odkriti na naši koži kako napako. Zato je treba, da kožo pravočasno negujemo

Kot smo že poudarile, so to nasveti le v glavnih obrisih. Toda če se boste že samo teh držale, bo uspeh že kar precejšen. Nikar torej ne čakajte na zadnji trenutek. Mislite na svojo kožo že prej in ta vam bo vašo skrb poplačala z lepim in svežim videzom, ki bo prijetna osnova k novi večerni obleki.

PO DVAJSETIH LETIH OD POTI V JAJCE

Slikar Božidar Jakac opisuje potovanje na zasedanje AVNOJ

Čakanje večera ob ropotanju nemških tankov in nemških vojaških popevkah
Spet premik skozi trdo temo - Prividi od utrujenosti - Srečno skozi četnike

Na avtomobilskem salonu v Bruslju, ki bo od 15. do 26. t. m. se bo turinsko podjetje za avtomobilske karoserije Pininfarina predstavilo kar z desetimi vozili italijanske in francoske izdelave, za katera je napravilo karoserije. Na sliki Ferrari Coupe 330 GT 2+2. Koliko bo to vozilo stalo, ne vemo. Dovolj je da povemo, da znaša kubatura 4.000 in da ima 12 cilindrov

III.

Prepir je zaključila bližajoča se dnevna svetloba. Ko smo se pridrsali do doline, smo obstali ob jezeru, podobnem velikemu poplavljenemu polju. Dobili smo povelje: «Nazaj v breg, v gozd!» Bilo je že prepozno za prehod čez cesto. Zdeli smo cel dan v poznojesenskem gozdu na zelo strmem pobočju in polegli ob deblih ali grmih, da se ne bi med dremanjem nehote strkljali v globel. General Jaka, ki je bil vodja cele kolone, je imel dosti dela, da je preprečil nepredvidno kurjenje ognja ,saj bi lahko postalo, če bi se izdali z dimom, usodno za vseh 160 mož. Ze v dopoldnevu smo nenadoma zaslišali z druge strani poplavljene doline ropot motorjev in skozi že razredčeno listje na drevesih videli kolono tankov in kamionov, ki so vozili po cesti, katero bi morali prekoračiti. Prav do nas sta odmevala nemška vojaška pesem in brnenje motorjev. Sprijaznili smo se s tem nenadnim in nenavadnim položajem in bili pripravljeni pač na vse. Med nami je bilo tudi nekaj šestdesetletnikov, ki so v naše veliko začudenje bili kljub silni utrujenosti in neprijetnemu položaju vendarle polni vedrosti, posebno dr. Mandić in dr. Jambrišak, ki nista nikdar izgubila svoje vedno dostojne forme. Iznajdljivi in vedno zaposleni Paja Gregorić je bil vselej pripravljen za usluge. V dnevnik sem si zabeležil takrat tole: «Jem izluščene orehe, ki mi jih je dala na pot moja ženka Tatjana in jih lepo zavila v celofan. Ob tem mislim nanjo in božam zavitek, ki so ga zavile njene dobre skrbne roke. Tesno mi je ob misli, kdaj in če se bova še videla. Sedimo v hosti na strmem in vlažnem pobočju. Danes me v resnici zebe, čeprav sem vse porabil, kar imam za nase. Vsepovsod ležijo stari možje po mokrem listju. Nekdo smrči, Jeras in Andrej ležita sama pod nizko bukvijo. Partizani so skupaj nižje od nas. Ribar, Mandić, Saša, Metod in Peter se pogovarjajo. Rdeča so tla, oranžno je redko listje na bukovju. Skozi veje se vidi jezero. Kaj je, ne vem, pač pa vem, da ga moramo prekoračiti. Ze ves dan je čuti motorne kolone, tanke in kamione Nemcev. Ravnokar se slišijo puškini streli z druge strani. Nekdo seka drva. Spodaj je menda vas. Igor in neki hrvaški drug sta šla zdravit v to vas bolno žensko, prišla je prej mlada punčka ponj. Mraz je, vlažen mraz in sivo nebo.**

Končno smo ob stalnem spremljanju nemških vojaških popevčic in ropotanju tankov pričakali večer. V tem ždenju je naenkrat počil strel v naši bližini. Nastal je preplah, nekomu se je sprožila puška. S pritajenim dihom smo čakali, kaj bo, ali so čuli Nemci, ali celo bočne patrulje, ki smo jih pričakovali tod mimo. Trenutki napetosti so se polegli, ko smo slišali nadaljevati se nemško pesem.

V poznem mraku smo se zbrali in počasi odšli v dolino po strmem pobočju ter se ustavili v goščavi na robu gozda, dokler ni nastopila trdna noč. Nebo je bilo težko oblačno. Na nasprotni strani doline je iz visokih poslopij ob cesti buhnil velik plamen. Nemci so pač opravili svoje junaško okupatorsko delo. Ropot je ponehal. Zvedeli smo, da se je tankovska kolona zasidrala na cesti, da prenoči, mi pa smo morali na koncu dolge poplavljene doline, kjer cesta zavija na to stran, prečkati to zasedeno cesto. Prihajala so povelja: «Popolna tišina! Absolutna tišina! Vsak naj točno sledi prednjemu! Strogo držati vezo! Najstrožje prepovedano kaditi cigarete! Paziti na kamenje, ne delajte med hojo šuma!»

Sprva je bila pot ob jezeru še kar prijetna, mehka tla ob grmičevju, ki nas je ščitilo proti levi, na desno je bil v strmini gozd. Z rastočo temo pa je pohod postajal vedno težji. Hodili smo sunkovito, enkrat stali, drugič tekli. Tema je postajala čedalje bolj gosta. Pred menoj je stopal Saša Vidmar s potlačenim klobukom, v civilnem suknjiču in z brzostrelko, za menoj stari solunski borec profesor Jeras, ki mu je že z mrakom popustil vid. Tako smo se kotrljali po temi napenjajoč oči do blaznosti. Črna tema, da nisi videl absolutno nič, le od druge strani žarečo hišo, ki nam je bila nekak vodič. Zaletavali smo se in spet stali. Strašna tema je mučila oči in živce. Gledal si in napenjal oči do skrajnosti, pa glej, naenkrat pred nosom plot, da si se ustavil. Otipaval sem pa dotipal — nič. Hitel sem naprej, na vso moč sem se pripognil, da bi ujel vsaj obris prednjega tovariša, ki je izginjal nekam navzdol in izginil. Spet sem zagledal žareč travnik, nato spet plot iz koruznice — privid. Utrujenost je strašno naraščala. Nahrbtnik in vse kar sem nosil, je postajalo še težje. Noge negotove. Pete so me bolele in bile neskončno težke. Vmes sem čul udarce čevljev od kamenje. «Tišina, hitro, veza!» Bolj smo se vlekli kot hodili dalje. Pa spet drveli. «Držite se!» Prijel sem za prednji nahrbtnik, pa se mi je iztrgal. Jeras se me je držal, pomagal mi je nositi krušnjak, njega se je držal Peter, potegnil sem vse, padali smo v jarke, pa spet naprej. Samo goreča hiša nam je še vedno pomagala najti smer pa šumot kolone, žvenk orožja in pritajene kletvice.

(Nadaljevanje sledi)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Božična v «Lonza»

Letos je bila prva božična razstava otvorjena v Galeriji Lonza, kjer razstavljajo 69 slikarjev in 6 kiparjev. Slednji so vsi Tržačani, kakor je tudi 42 slikarjev domačinov. Skupno je v treh dvoranah 127 podob in 12 plastik. Torej točno tretjina več kot lani. Dela so dobro izbrana in v celoti figurativna, razen treh informalnih temper nepreskladne zasnove Turinčana Nuzzolesija, ki vise v predsobju, kar je pač pravilno, ker je bila galerija Lonza vedno svetišče nadvse predmetnega slikarstva.

V tem prednjačijo redno prisotni trije Ferrarčani Capra, Bonetti in staroimpresionist Fabbri. Prvi je postal že zelo široko sproščen, dočim izstopa Bonetti s slikovitim konturiranjem oblik z ostrino lopatice.

Tem se pridružujejo Tržačani Bardi in Marceglia s cvetlicami, Roma s hišami Peska in Videni z luško marino. Nevarno pa se jim bližajo akvarelist Mazzoleni, Sciortino v sliki Doline in Garbin z notranjostjo stolnice. Tesno njim za petami hite Kaucich, Griselli, Godina, Forfoglia, Pilato, svojevrstio barviti Castagna in napredujoči Babuder.

Osamljen, a vden položaj zavzemata Cucek n Blason — Prvi z nadstvarno mistično zasnovo, drugi s posebnostjo peščeno zrnate podlage Neobičajne so slike Caccatorija, ki jih sestavlja iz izrezkov znamk v impresionistične podobe, dočim Pipan lepi vanje karcele ribice iz pestrobavne snov, a Riavinijeva s čopiči riše na pozlačena ozadja.

Po resnosti skanju vzročne tematike se odikuje Riccardi z olji iz nesrečnega izliva reke Po. Dobro se postavlja Ariosi, pa še akvarelist Bonifacio. Polna svežina je slika «Studija» Carella Chiappulnijeve, trd pa je njen portre kiparja Arcadija. Trillo je sicer dober pokrajinar, toda ponekoi podleže sladkobnim nastrojenje» sončnih odsevov.

Posebej moramo omeniti predsednika galerije Manzinija, ki je nenadkrilji v portretiranju lepih žena, ar pa prenaša tudi v moške podobe, podajajoč jih pomlajene kt to kaže njegov portret tržaškega župana Franzila. Bessi je es napredoval z uporabo zelo pastoznih barv. Slikarsko je učinkovit tudi Lomoro iz Turina, ki nas privlačuje po enoviti barv dominante v zelenih slikah in zasneženi pokrajini čvrste risbe.

Resno skupino tvorijo slikarke Pane Piolanti in Fabro-Miloch, pa še najmlajša med njimi Lucia Cordi Fabris. Edina in oba obra grafika sta tu Malni iz Grice in Prayer. O kiparjih bi rejali, da sta Plisnier in Landijeva vedno odlična v popolnosti olik, da Castagna očara po minosti, Zeper in Riosa po obdelavi in Arcadi po arhajični naravnosti obrazov.

M. B.

V požaru uničena Picassova dela

Pred kratkim so v požaru, ki je razdejal neko poslopje v sredini Detroita, zgorela številna dela slavnega slikarja Pablo Picassa. Po prvih cenitvah naj bi uničene slike imele vrednost nad 100 milijonov lir, vendar je ta račun le nepopoln in samo komercialen. Saj je nekatera dela, kot na primer sliko, ki nosi naziv «Picador» ali pa «Človeka pred kočo», nemogoče oceniti, ker gre za posebno značilna dela tega največjega živečega francoskega slikarja. Plameni pa so uničili še številne slike kanadskih umetnikov, katerih vrednost gre tudi nad sto milijonov lir. Med 400 slikami je bilo 45 Picassovih. Rešili so samo nekaj njegovih bakrorezov. Vzrokov požara doslej še niso mogli ugotoviti.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) V vaših poslih se vam obetajo lepši dnevi. Tudi v družinskem okolju bo vzdušje še bolj prijetno.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nekoliko nervozni boste. Vaš trud bo dobro poplačan. Vsake kaprice ne smete jemati kot potrebo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Bolje bo, če sedanje delo opustite in se lotite kaj bolj donosnega. Sicer pa boste v družinskem okolju zadovoljni.

RAK (od 23.6. do 22.7.) V finančnih zadevah se nimate kaj pritoževati, vendar ne smete preko mere. Nova poznanstva, nove ljubezni.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Na delu ali v poslih nepričakovan uspeh. Tudi v čustvenih odnosih in stikih veliko zadovoljstva.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Poslovni tekmeci vam bodo delali preglavice, toda vse se bo prav končalo. Naključje vas bo pripeljalo v naročje nove ljubezni.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Marsikaj, kar ste odlašali, boste morali sedaj rešiti in uspeh bo tu. Prijetna novost v družini.

SKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Gospodarsko se boste nekoliko opomogli. Veliko večje uspehe pa boste imeli v čustvenih zadevah.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Pri delu se boste uveljavili, pa tudi nekoliko oddahnili. Amor je začel pošiljati ostrejše strelice.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) V poslovnih zadevah večji koraki naprej. V čustvih pa nesporazum. V glavnem po vaši krivdi.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Zapujte v pomoč onih, ki so vam blizu. V družini kar prijetno razpoloženje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Podvizati se boste morali, toda uspeh je zagotovljen. Neki nesporazum se bo izgladil.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 2. JANUARJA 1964

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih; 11.45: Glasbeno potovanje; 12.15: Po društvih in krožkih; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Ansambel F. Vallisneri; 17.20: Glasbeni kaleidoskop; 18.00: Novele in črtice; 18.15: Umetnost in prireditve; 18.30: Solistični koncert; 18.55: Tamburaški ansambli; 19.15: Sirimo obzorja; nato Znani pevci; 20.00: Sport; 20.30: Včeraj in danes; 21.00: «Sklenjena vrsta», radijska drama; nato Romantične melodije; 22.50: Sodobna glasba.

Trst

12.00: Plošče; 12.25: Tretja stran; 13.15: Uspeli motivi; 13.35: Pacchiori in njegov orkester; 14.05: Skladbe domačih avtorjev; 14.40: S. Mattioni: «Zie, cugine e figli maschi».

Koper

7.15: Jutranja glasba; 8.00: Prenos RL; 9.00: Srečanje ob pesmi; 10.00: Prenos RL; 11.00: Melodije za praznični dan; 11.30: Reportaža; 11.45: Gerschwinove skladbe; 12.00 in 12.50: Glasba po željah; 13.30: Zabavna glasba; 14.30: Domači odmevi; 15.15: Pleši kolo naokolo; 16.00: Prenos RL; 19.00: Paolova kitara; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 22.40: Pesmi v ritmu; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.20: Naš jutranji pozdrav; 8.30: Glasbeni sejem; 8.50: Strani iz albuma; 9.15: Pesmi; 10.00: Operna antologija; 10.30: Literarna oddaja; 11.00: Sprehod skozi čas; 11.15: Koncert; 13.25: Ritmi; 14.55: Vreme na ital. morjih; 15.15: Glasbena beležnica; 15.45: Ital. pesmi in plesi; 16.00: Program za najmlajše; 16.30: V diskoteki; 17.25: Poezija in glasba; 18.00: Dogodki doma in po svetu; 18.10: Ispra, mesto Euratoma; 18.30: Koncert; 19.05: Božične pesmi; 21.00: C. G. Viola: «Il cuore in due»; 22.20: Plesna glasba.

II. program

7.35: Jutranja glasba; 8.35: Luciano Tajoli; 9.00: Ital. pentagram; 9.15: Ritem in fantazija; 10.35: Nove ital. pesmi; 11.00: Vesela glasba; 12.00: Romantično popotovanje; 14.05: Pevci; 14.45: Nove plošče; 15.00: Neapeljska pesem; 15.15: Kolesa in motorji, 15.35: Koncert; 16.00: Rapsodija; 16.35: Operetni program; 17.00: Ameriška pesem; 17.35: Mala enciklopedija; 20.35: Dokumentarij: «Leto mirnega sonca»; 21.35: Glasba v večeru; 21.10: Jazz.

III. program

18.30: Gospodarska rubrika; 19.00: Testijeve skladbe; 19.15: Srednjeveška zgodovina; 19.30: Vsakovečerni koncert; 20.30: Revijski program; 20.40: Sibelius; 21.20: Glasbeni festivali; 22.35: Evangelisti in Penderecki; 22.45: Spomin na Jeana Girardouxa.

Slovenija

6.00: Dobro jutro; 7.15: Pozdravi kolektivov; 8.00: Mladinska igra; 8.31: Mahnič — Vodopivec: Starec in živalca; 9.05: Ples; 11.00: Jugoslavija in svet v letu 1963; 11.30: V našem opernem arhivu; 12.05: Zabavne melodije; 13.30: «Pripovedke iz dunajskega gozda»; 14.00: «V domačem tonu»; 15.05: Plesni orkestri; 15.40: Orjak sedemletke; 16.00: Glasbena križanka; 17.05: Majhni ansambli; 17.50: Iz galerije Shakespeara; 18.30: S popevkami po svetu; 19.05: Glasbene razglednice; 20.00: «Osebna izkaznica»; 21.00: Zabavni zvoki; 22.10: Od tod in ondod; 23.05: Iz baročne glasbe.

Hitra popravila in prodaja TV aparatov pralnih strojev elektrogospodinjskih predmetov

Radio TREVISAN

Trst, Via S. Nicolò 21, tel.24-018
Popravila: Via delle Milizie 3, telefon štev. 76-276

Ital. televizija

17.30: Program za najmlajše; 19.00: Dnevnik; 19.15: Knjižne novosti; 19.45: Kmetijska oddaja; 20.15: Šport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Vatikanski koncil; 22.00: Deset let TV; 22.40: Gran premio; 23.15: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Dnevnik; 21.15: Guida — Vaccarj (Po Vergi): «Mastro don Gesualdo»; 22.45: Sportni četrtek.

Jug. televizija

16.00: Poročila; 16.05: «Novoletna povest» — prenos iz zagrebškega lutkovnega gledališča; 18.00: «Moreška» — viteška igra s Korčule; 18.30: «Gumb za peto nadstropje»; 19.30: «Srečno med žuželkami» — lutkovna predstava; 20.00: TV dnevnik; 20.30: Revija znanega plesalca Freda Astaira; 21.30: «Iz lesa in s fantazijo» — reportaža; 21.45: Menotti: «Telefon» — komična opera; 22.15: Poročila.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8,5, najnižja 3,6, ob 19. uri 7,5, zračni tlak 1024,5 raste, veter 4 km vzhodni, vlaga 49-odst., nebo 4 desetinke pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 10,1 stop.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 2. januarja Makarij
Sonce vzide ob 7,47 in zatone ob 16,31. Dolžina dneva 8,44. Luna vzide ob 20,06 in zatone ob 10,11.
Jutri, PETEK, 3. januarja Genovefa

ČE BO OBVELJAL STARI ZAKON

Zadnje 20-odstotno povišanje najemnin pred odpravo zapore nad najemninami?

Blokirane najemnine so se v zadnjih 10 letih povišale za okrog 400 odstotkov - Najbolj so prizadete delavske družine

Z včerajšnjim dnem so se stanarine v stanovanjih, za katera velja zapora nad stanarinami, ponovno zvišale za 20 odstotkov. To letno povišanje se ponavlja že od leta 1955, ko je bil sprejet zakon o 20-odstotnem povišanju stanarin. Ta zakon je najprej veljal za pet let, nakar so ga z nekaterimi spremembami podaljšali do letošnjega leta, kar pomeni, da bi moralo biti letošnje 20-odstotno povišanje zadnje.

Ta vsakoletni povišek se zaračuna vedno na stanarino, ki je veljala 31. decembra prejšnjega leta, kar pomeni, da je povišanje progresivno in da se ne uveljavlja na osnovi stanarine iz leta 1955. Zaradi tega so se stanarine v stanovanjih, za katera še vedno velja zapora nad stanarinami, v 10 letih, se pravi z desetimi 20-odstotnimi poviški na višino stanarine iz prejšnjega leta, povišale za povprečno 400 odstotkov. Če vzamemo za primer, da je nekdo leta 1955 za skromno delavsko stanovanje plačeval 1000 lir mesečno, bo z letošnjim povišanjem plačeval okrog 4000 lir mesečno. V resnici pa je leta 1955 bilo zelo malo stanovanj, za katera so najemniki plačevali po 1000 lir stanarine mesečno. Večina tedanjih blokiranih stanarin v mestu je bila precej višja. Zato znašajo sedanje stanarine tudi v starih hišah mnogo več kot v novih hišah z ljudskimi stanovanji.

Konec letošnjega leta pa bi morali po starem zakonu odpraviti zaporo nad stanarinami sploh. Na osnovi lanskoletnega zakona o dveletni prepovedi stanovanjskih izgonov tudi iz stanovanj, v katerih je veljala prosta stanarina, bo prepoved izgona iz stanovanj z dosedanjo zaporo nad stanarinami veljala po novem zakonu. Toda stanarine bodo postale proste, če ne bodo v letošnjem letu izglasovali posebnega zakona, ki bo podaljšal dosedanjo zaporo stanarin.

Sicer pa se že sedaj pojavljajo zelo pogosti primeri, da lastniki stanovanj, v katerih velja še letos zapora stanarin, vsiljujejo najemnikom višje poviške kot jih določa zakon. Nekateri najemniki, ki so lani na osnovi dosedanjih 20-odstotnih poviškov, plačevali 15.000 lir stanarine mesečno, so dobili od lastnikov obvestilo, da jim bodo s 1. januarjem leta 1964 povišali stanarino ne za 20 odst., kar bi znašalo 3000 lir več, in sicer na 18.000 lir mesečno, ampak enostavno na 20.000 lir mesečno. Na pripombe prizadetih, da to povišanje znaša več kot določa zakon, so jim lastniki odgovorili, da je to sicer res, da pa bodo vsakomur, ki ne bo sprejel tega povišanja, po 31. decembru 1964 odpovedali najemno pogodbo, nakar ga bodo izgnali iz stanovanja, takoj ko bo zapadla veljavnost zakona o prepovedi stanovanjskih izgonov. Razumljivo je, da so mnogi najemniki v strahu, da jih v prihodnjem letu vržejo iz stanovanj, sprejeli vsiljeno neupravičeno povišanje. Tisti pa, ki tega krivičnega povišanja niso sprejeli, živijo že sedaj v strahu, da bo lastnik stanovanja, takoj ko bo imel priložnost, uresničil svojo grožnjo, jim po izteku zakona o zapori izgonov nabil namenoma zelo visoko najemnino ter jih vrgel iz stanovanja, če nove najemnine ne bodo hoteli plačevati.

Sicer pa je celotna italijanska zakonodaja o najemninah in o stanovanjskih izgonih zelo zapletena, kar omogoča hišnim lastnikom, da na svoj način tolmačijo obstoječe zakone in vsiljujejo najemnikom pretirano visoke stanarine pod grožnjo, da jim za prihodnje leto ne bodo obnovili najemne pogodbe.

Čas bi bil, da bi pristojni vladni organi poskrbeli za bolj učinkovite zakone v tem pogledu, ki bi ščitili upravičen dobiček hišnega lastnika, ki pa bi hkrati tudi preprečili vsako neupravičeno izžemanje najemnikov.

Pri vsem tem pa so najbolj prizadete delavske družine, ki nimajo sreče, da bi dobile ljudsko stanovanje in ki so primorane dati visok odstotek svojih mesečnih dohodkov za najemnino. Znano pa je, da se zlasti v Trstu sorazmerno na potrebe gradi zelo malo ljudskih stanovanj. Zato je nujno, da pristojne oblasti poskrbijo za večja denarna nakazila ustanovam, ki zidajo ljudska stanovanja.

Zanimanje Kameruna za naše pristanišče

Častni konzul Kameruna dr. Hesse bo danes na tiskovni konferenci na trgovinski zbornici obrazložil razloge, ki so navedli mlado afriško republiko, da je ustanovila v Trstu svoj konzulat. Kamerun sodeluje že pet let na tržaškem velesejmu in utrjuje stike s Trstom, ker se skuša posluževati tržaškega pristanišča za utrditev stikov z italijanskim tržiščem, predvsem pa za prodajanje in izvoz blaga na tržišča srednje Evrope. Zlasti skušajo ustvariti stalno središče za prodajo ananasa in pred kratkim so že prepeljali skozi Trst prvo obsežno pošiljko.

POZITIVNE IN NEGATIVNE PLATI GOSPODARSKEGA POLOŽAJA

Porast indeksa industrijske proizvodnje ob istočasnem nazadovanju pristanišča

V novembru rekordno število zaposlenih oseb na Tržaškem in zmanjšanje števila brezposelnih - Ugodne perspektive za leto 1964

Novembra lanskega leta je bilo zaposlenih na našem področju 97 tisoč 914 oseb v delovnem razmerju, uradno pa so bili registrirani 8.003 brezposelni ali 1.298 manj kot v istem mesecu 1962. leta. S tem je bil dosežen pomemben uspeh, saj je število zaposlenih rekordno za Trst in njegovo okolico, istočasno pa do sedaj še nikoli ni bilo število uradno registriranih brezposelnih tako nizko. Zlasti pa je razveseljivo, da ne gre za nekak izoliran pojav, temveč za odraz gospodarskih premikov, do katerih je prišlo tudi na našem področju ter da število zaposlenih v zadnjih treh letih strmo narašča, število brezposelnih pa se je prav tako v zadnjih treh letih pričelo bistveno zniževati. Prišli smo že do stanja, ko je treba za nova industrijska podjetja, za gradbeno dejavnost, za težaška in nekatera specializirana dela pričeti delovno silo uvažati in da se zelo resno razpravlja o pritegnitvi večjega števila delavcev iz južne Italije.

Podatki o dvigu zaposlitve in upadanju brezposelnosti so v tesni zvezi z razvojem nekaterih tržaških proizvodnih panog in v prvi vrsti z rastjo novih industrijskih podjetij v žaveljskem industrijskem pristanišču. Splošni indeks industrijske proizvodnje je zelo zgovoren, saj je dosegel v prvih mesecih lanskega leta 261, medtem ko je znašal v istem razdobju 1962. leta 234. Gre za pomemben napredek, saj temelji indeks industrijske proizvodnje na stanju industrije v 1953. letu in se je torej industrijska proizvodnja v enajstih letih več kot podvojila. Perspektive nadaljnje rasti industrijske proizvodnje niso slabe, pa čeprav tudi niso brez temnih točk. Sedaj namreč grade v žaveljskem industrijskem pristanišču nekatera pomembna nova velika podjetja, po drugi plati pa je vedno težavnejši položaj največje tržaške ladjedelnice Sv. Marka.

Večja zaposlenost, dvig plač, zniževanje brezposelnosti in splošno izboljšanje gospodarskega stanja je imelo tudi ugodne posledice na tržaško trgovsko dejavnost, tako da je bila premagana kriza v trgovini na drobno. V tej zvezi pa je bil odločilnega pomena priliv vedno večjega števila jugoslovanskih kupcev in to ne samo iz obmejnega pasu na osnovi videmskega sporazuma, temveč iz obsežnejših predelov Jugoslavije. Ugodno so vplivali tudi lokalni trgovinski sporazumi, ki so se dobro izvajali in se je trgovinska izmenjava v tem okviru okrepila. Posledice tega razvoja so imele važen neposreden gospodarski učinek, še važnejše pa so bile psihološke posledice, saj je izginil občutek negotovosti, bojazni zaradi bližnje meje, kar vse je nadomestila določena sproščenost in kar je dejansko omogočilo pritegnitev pomembnih industrijskih podjetij v Trst.

Do sedaj navedeni podatki govore o nedvomnem gospodarskem napredku na našem področju. Vendar pa žal obstajajo tudi izrazito neugodni podatki, ki se nanašajo predvsem na pristaniške dejavnosti, kjer je Trst v lanskem letu zabeležil resno nazadovanje. Niso še znani uradni podatki o prometu tržaškega pristanišča v preteklem letu, vendar pa lahko sodimo na osnovi podatkov o prometu v prvih enajstih mesecih, da Trst leni ni dosegel prometa 5 milijonov ton in da bo torej pristaniški promet nižji, kot je bil 1962. leta.

Gre za resno nazadovanje, saj računajo, da so italijanska pristanišča v lanskem letu povprečno napredovala za okoli 15 odstotkov in bi torej moral Trst lani doseči skoro šest milijonov ton prometa, da bi ostal na isti ravni, kot so ostala pristanišča. Dejansko pa je nazadovanje še večje, saj narašča predvsem promet z nafto in derivati, od česar ima mesto le malo koristi, in se znižuje tranzitni promet z zalednimi državami. Vse to je povzročilo, da je lani prvikrat Reka prekosila Trst, saj je njen promet (prav tako po neuradnih podatkih) presegel pet milijonov ton, medtem ko tržaški ni dosegel te številke.

Splošno pomirjenje in splošni gospodarski razvoj sta torej koristila tudi Trstu in omogočila tudi na našem področju določen gospodarski napredek, ki pa je žal omejen samo na nekatere gospodarske panoge in predvsem ni napredovala najvažnejša panoga, ki jo predstavljajo pristaniške dejavnosti.

Na tej osnovi lahko sodimo, da perspektive za letošnje leto niso slabe, čeprav pa niso brez temnih senc in obstajajo tudi resne nevarnosti. Celotno tržaško gospodarstvo in tudi industrijske dejavnosti, je namreč tesno povezano s pristaniščem in razvojem pomorskega prometa. Utrditev gospodarskega razvoja in obstoj nadaljnjih možnosti sta torej odvisna predvsem od rešitve vrste perečih vprašanj, povezanih z razvojem pristanišča ter kopnih in pomorskih vezi.

3. pokrajinski natečaj za izboljšanje hlevov

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo sporoča, da je bil razpisan s sredstvi, ki jih predvideva 17. člen zakona z dne 2. junija 1961, št. 454 (Zeleni načrt) tretji pokrajinski natečaj za izboljšanje hlevov.

Natečaja, ki razpolaga z vsoto 2.000.000 lir, se lahko udeležijo vsi kmetovalci, ki nameravajo izboljšati svoje hleve (povečanje oken, ležišča, popravilo stropa, jasli itd.).

Dodeljene nagrade ne bodo v nobenem primeru presegale 50 odst. celokupnih stroškov izvršenih del. Tozadevne prošnje je treba predložiti živinorejskemu oddelku pokrajinskega kmetijskega nadzorništva v Trstu — Ulica Ghega št. 6-I. v roku do 31. januarja.

Pogajanja za pogodbo frizerske stroke

V ponedeljek so se pričela pogajanja za sklenitev nove delovne pogodbe za uslužbence frizerske stroke. Kot je znano, je sindikat te stroke, vključen v Novo delavsko zbornico, zahteval sklenitev nove pogodbe z boljšimi mezdnimi in delovnimi pogoji. Med drugim je zahteval, da se zvišajo minimalne tedenske mezde pomočnikov druge kategorije na 10.000 lir. Ker je združenje obrtnikov v začetku te zahteve zavrnilo, so frizerski pomočniki, vključeni v omenjeni sindikat, dan pred božičem stavkali in stavko bi ponovili, če se ne bi bila začela pogajanja.

V ponedeljek zvečer so se frizerji ponovno sestali na skupščini, kjer so jim njihovi sindikalni voditelji poročali o pogajanjih, ki so se pričela zjutraj tistega dne in ki se bodo nadaljevala danes. Zaradi tega so frizerji sklenili, da začasno nehajo s stavkovno pripravljenostjo ter počakajo na izid sedanjih pogajanj.

Goričana trčila z vespo v avtomobil

Z zasebnim avtom so včeraj zjutraj okrog 3. ure prepeljali v bolnišnico 21-letnega uradnika Luigija Portellija iz Gorice, Ul. Bassano 5 in 15-letnega Silvana Trampusa, tudi iz Gorice, Drevored XX. septembra 118. Mladeniča sta se malo prej peljala z vespo GO 19187, ki jo je po Miramarskem drevoredu vozil Portelli v smeri proti Sesljanu. Ko je privozil do hišne št. 317-1, je trčil v avto GO 22842, ki ga je z nekega dvorišča na desni privozil 41-letni Antonio Gatta iz Gorice, Ul. S. Michele 30. Portellija so v bolnišnici sprejeli na nevrokirurški oddelek zaradi ran nad desnim očesom, čelu in levi ličnici. Okreval bo v 10 dneh. Trampusa so sprejeli na opazovalni oddelek s prognozo okrevanja v 6 dneh.

DA BI LE NE OSTALO SAMO PRI ŽELJAH IN UPIH...

Z izmenjavo tradicionalnih voščil in želja ob prijetnih silvestrovanjih v novo leto

Izmenjava voščil in daril na obmejnih blokih - Silvestrovanja pri prosvetnih društvih - Številni Tržačani so pričakali novo leto onstran meje - Ob 1,55 prvi letošnji novorojenček

Pišemo leto 1964. Ob veselih zvokih, med petjem in vriskanjem v raznih lokalih, ali v krogu prijateljev in svojcev na domu, smo se poslovili od starega leta in pričakali novo s prisrčnimi voščili in željami. Vsako leto si želimo, da bi bilo novo boljše kot je bilo staro, in s tem upanjem stopamo tudi v to leto.

Tržačani so po svoji stari navadi za Silvestrovo napolnili lokale v mestu in na podeželju, mnogi pa so šli v Istro, na Reko, v Furlanijo in v hribe. Popoldne je bil po mestu pravi živžav in trgovine so bile polne kupcev iz mesta in iz krajev onstran meje. Proti večeru je bilo videti vedno več avtomobilov, ki so šli iz mesta v razne kraje, natrpani so bili vsi avtobusi, ki vozijo iz mesta v bližnje in oddaljene kraje. Prav tako je bilo te dni vse polno potnikov, ki so se odpeljali iz mesta z vlaki. Imeli smo pravo srečo, da je megla prav na zadnji dan leta izginila in da je bilo lepo vreme, sicer bi bili marsikomu prekrižani računi in bi prišlo do prometnih nesreč.

Medtem ko so po lokalih opolnoči ugasnile luči in je iz steklenic kipel šampanjec, so po navadi, ki je pred leti prišla z juga, frčale skozi okna na ceste prazne steklenice, raztrgane copate in razbiti krožniki, vendar ni bilo tako hudo kot prejšnja leta. Verjetno je marsikdo uvidel, da ta navada ni priljubljena v našem mestu in da ni znak olike.

Kakor prejšnja leta, so si tudi letos na zadnji dan leta izmenjali voščila in darila na mejnih blokih jugoslovanski in italijanski obmejni organi. Prehodi čez vse bloke, zlasti pa pri Skofijah in na Frnetičih, pa tudi na Pesku so bili na Silvestrovo zelo številni, vendar so vse formalnosti potekale zelo hitro. Mnogo Tržačanov je silvestrovalo v hotelu Triglav v Kopru in v hotelu Palace v Portorožu, v hotelu Central v Portorožu pa je bila večja skupina avstrijskih in nemških turistov. Mnogi so tudi izkoristili zadnji dan starega in prvi dan novega leta za smučanje na Lokvah.

Omeniti moramo silvestrovanja, ki so jih priredila razna prosvetna društva v mestu in na podeželju in ki so privabila lepo število gostov. Tako je bilo vse polno gostov na silvestrovanju v dvorani stadiona «1. maja», ki ga je priredilo prosv. društvo «Škamperle». Tu je bilo največ mladine in je bilo zelo veselo ter živahno razpoloženje. Polno gostov je bilo v Ljudskem domu v Križu, lepo pa je bilo tudi na silvestrovanjih, ki so jih priredila prosvetna društva «I. Gruden» v Nabrežini, «I. Cankar» pri Sv. Jakobu, v Barkovljah, pri Sv. Barbari in na Griži nad Miljami.

Pozno, nekateri celo pri belem dnevu, so se ljudje vračali domov s silvestrovanj pri prijateljih in v lokalih, motorizirani izletniki pa so se vračali iz Istre in iz Furlanije šele včeraj popoldne in sinoči.

V tržaški porodnišnici se je letos prvi rodil ob 1.55 Adriano Antoniolli, ki ga je povila 19-letna mamica Graziella iz Ul. Madonnina 41; zadnji pa je v lanskem letu prišel na svet ob 20.35 Silvio Gržina, četrti otrok Marije Gržina iz Ul. Valieri 15. Novorojenčka in obe porodnici se počutijo dobro. Očeta novorojenčkov sta oba delavca. Srečnim staršem čestitamo, novorojenčkoma pa želimo dolgo in srečno življenje.

Zamaški so odleteli: s šampanjcem prvi pozdrav novemu letu

Minimalne plače za gradbince

Od danes naprej so določene za tržaško in goriško pokrajino razpredelnice minimalnih plač za gradbene delavce v drugem plačnem področju. Te plače znašajo: 304.45 lire na uro za specializirane delavce, 271.85 lire za kvalificirane delavce, 239.20 za specializirane težake in 217.45 lire za navadne težake. Za videmsko pokrajino, ki spada v četrto področje, so minimalne plače nekoliko nižje.

V dvorani na stadionu «Prvi maj» je mladina s plesom pričakala novo leto

NOVOLETNA IZJAVA PREDSEDNIKA POKRAJINE

Za izvajanje nove politike za uveljavljenje pristanišča

O nalogah, ki bi jih morala imeti pristaniška ustanova Uresničitev dežele ne sme prinesti razočaranja

Včeraj je predsednik pokrajine dr. Giordano Delise dal po tržaškem radiu izjavo, s katero je napravil kratek obračun dogodkov v preteklem letu. V uvodu se je med drugim spomnil tudi smrti papeža Janeza XXIII. in predsednika Združenih držav ameriških Johna Kennedyja. Nato je govoril o sprejetju zakona o avtonomni deželi Furlanija-Julijska krajina in o vključitvi raznih ustanov, zlasti pa krajevnih uprav v deželno ureditev. Omenil je tudi veliko katastrofo pri Vajontu in izrekel zaskrbljenost zaradi neugodnega gospodarskega razvoja v zvezi z inflacijo.

Kar se tiče gospodarstva pri nas, je sicer precej napredovalo, zlasti zaradi napredka in razširitve industrije, vendar pa je doživelo precejšnji zastoj zaradi skrčenja pristaniškega in pomorskega prometa. Zato bo treba vprašanje tržaškega pristanišča letos načeti v celoti v okviru posebne ustanove, ki jo določa člen 70 deželnega statuta. Ta ustanova se ne bo smela omejevati le na najboljše organiziranje pristaniških služb, marveč bo morala biti osnovno orodje za uresničenje globalne politike pomorskega in kopenskega prometa kakor tudi za izkoriščanje vseh možnosti, povezanih s pomorsko dejavnostjo.

Morala se bo začeti nova politika, ki bo stremela za tem, da se tržaško pristanišče bolj vključi v deželno gospodarstvo zlasti pa v vsedržavno, tako da se postavi trden temelj za bodočo dejavnost, ki bo morala biti konkurenčna v odnosu z inozemskimi lukami. S pristaniško ustanovo bo tudi dežela v letu 1964 aktivna in delujoča stvarnost. V izvajanju samouprave bo moralo tržaško prebivalstvo skupno z goriškim in videmskim dokazati svojo resnost, sposobnost in stvarnost.

S koncem polemik o koristnosti in upravičenosti dežele je ostalo sedaj samo še pričakovanje. Vsi prebivalci bodo morali storiti vse, da ne bo to pričakovanje prineslo razočaranja. Leto 1964 naj bo leto konkretnih dejanj ter leto gospodarskega in socialnega napredka ter miru. S temi besedami je predsednik pokrajine končal svoja voščila prebivalstvu.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

KDO IN ZAKAJ JE ODDAJAL SVETLOBNE ZNAKE?

Nesreča na morju pred Grljanom ali dogovorjeni znaki tihotapcev?

Ob uri poročanja so dva vlačilca in dva policijska čolna še vedno preiskovali obalne vode, toda brez uspeha

Včeraj zvečer nekaj po 19. uri je več oseb obvestilo karabinjerje, da so na morju med Miramarom in Grljanom opazili svetlobne znake, ki naj bi prihajali s kakega čolna ali morda tudi manjše ladjice, ki naj bi bila v nevarnosti zaradi lahno razburkanega morja. Nekateri so vedeli celo povedati, da je bilo z morja slišati klice na pomoč.

Kvestura in luško povejstvo sta takoj ukrenili potrebne ukrepe. Kvestura je poslala na obalno cesto poseben policijski avtomobil z močnimi žarometi, s katerimi so osvetljevali obalo, ter dva policijska motorna čolna, luško povejstvo pa je poslalo na označeni kraj vlačilec «Aidax», kateremu se je pridružil še vlačilec družbe Tripcovich.

Toda do polnoči je bil rezultat iskanja dozdevnega čolna v težavah negativen čeprav so organi razširili področje iskanja vzdolž obale proti Sesljanu. Zaradi tega do ure, ko to poročamo, še ni bilo mogoče zvedeti kaj je na stvari, to je, če je šlo res za nesrečo na morju ali pa le za napačni alarm. Ni pa tudi izključeno, da je šlo za običajne tihotapce, ki so s svetlobnimi znaki obveščali svoje pajdaše na kopnem o svojem prihodu.

Na vsak način se ob uri našega poročanja iskanje še nadaljuje, da se ugotovi kdo in zakaj je oddajal svetlobne znake z morja.

Z avtom v filobus

Sinoči so sprejeli na nevrokirurški oddelek bolnišnice 43-letnega kemika Pietra Sturmana iz Domja 44 zaradi udarca po čelu, ustnicah in desni nogi, ter ran na desni roki. Sturman, ki bo okreval v 8 dneh, se je mao prej vozil s svojim avtom TS 23461 po Ul. Flavia v smeri proti Trgu Valmaura. Nenadoma e izgubil nadzorstvo nad avtom, zavozil na levo in se zaletel v filobus proge št. 19, ki je tedaj privozil iz nasprotne smeri.

Pred nočnim barom «Mexico» v Ul. XXX Ottobre sta se zaradi ljubosumnosti stepla 38-letna plesalka Elodia Fossati iz Drevoreda D'Annunzio 56 in 46-letni natakar Antonio Romano z Ulice Crosada 13. Romano je prišel sam v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi prask po desni strani obraza. Okreval bo v 6 dneh. Fossatijevo so prepeljali s policijskim avtom, tudi njej so nudili prvo pomoč zaradi udarca po nosu, čelu in nad desnim očesom. Zdraviti se bo morala 7 dni.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

V AVDITORIJU V TRSTU
V soboto, 4. januarja 1964 ob 20.30

SHAKESPEARE - JAVORŠEK

«Iz take smo snovi kot sanje»

Nastopajo:
MIRA SARDOČEVA, JOŽKO LUKEŠ, STANE STARESINIČ

V nedeljo, 5. januarja 1964 ob 16.30 premiera

JOSIP RIBIČIČ

«V KRALJESTVU PALČKOV»

mladinska igra v treh dejanjih

Scena: MILAN BUTINA — Glasba: IVAN GRBEC
Kostumi: ALENKA BARTLOVA — Plesi: OLGA GORJUPOVA

Režija: JOŽKO LUKEŠ

Osebe: Kralj palčkov — Edvard Martinuzzi; Prvi svetovalec — Stane Starešinič; Drugi svetovalec — Alojz Milič; Norček — Silvij Kobal; Vratar — Stojan Colja; Prvi stražnik — Janko Furlan; Drugi stražnik — Vladimir Cunja; Anica — Bogomila Kravos; Aničina mati — Zlata Rodoškova; Prva vila — Miranda Caharija; Skopuh — Stane Raztresen; Žena z otrokom — Leli Nakrstova; Vedeževalka — ***; Mladenka — Mira Sardočeva; Dedek — Rado Nakrst; Miško — Peter Švagelj.

Kot palčki in kuharčki nastopajo: Edvard Frluga, Zorko Spetič, Marjan Spetič, Fulvij Čok, Boris Pertot, Vojko Medvešček, Samo Sancin, Dušan Udovič.

Kot vile nastopajo: Ina Piščanc, Maja Faurlan, Zdenka Trampuž

Orkester vodi: OSKAR KJUDER

Za vse predstave se lahko rezervirajo vstopnice pri upravi SG, tel. 38-236 ob delavnikih od 9. do 14. ure. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni dvorane.

Uspešna ponovitev Othella v Avditoriju

Včeraj popoldne je Slovensko gledališče ponovilo v Avditoriju Shakespearovega «Othella», s katerim je nastopilo tudi v Ljubljani. Ob tej priliki se je zbralo v dvorani mnogo gledališkega občinstva iz mesta in okolice, ki je uživalo ob lepi igri. Na koncu so gledalci nagradili igralce z dolgotrajnim in burnim ploskanjem ter jih večkrat priklicali na oder, s čimer so dali izraza svojemu priznanju vsem nastopajočim.

Novo poslopje šole za bolničarke

Včeraj so uradno izročili svojemu namenu novo poslopje šole za bolničarke, ki je bila ustanovljena leta 1910. Poslopje je na področju glavne bolnišnice in so ga začeli zidati leta 1959. Stalo je skupno 180 milijonov. Sedaj morajo še urediti notranjo opremo. Gojenk je sedaj okrog 50. Tečaji trajajo dve leti in vse diplomiranke lahko takoj dobe službo.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 31. decembra 1963 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

Umrli so: 72-letni Giuseppe Ferluga, 76-letni Carlo Re, 58-letni Giuseppe Debernardi, 66-letna Giuseppina Kerpan vd. De Zolt, 81-letna Giovanna Maligoi, 79-letna Antonia Flego vd. Merlak, 56-letna Guglielmina Baschiera, 41-letni Luigi Odoni, 79-letna Maria Issi vd. Vici, 64-letna Bianca Micol por. Wild, 62-letni Pietro Zerial, 78-letna Ida Marco vd. Gatti, 53-letna Olga Merlak vd. Larniani, 1 mesec stari Michele Serino.

Dnevna služba lekarn (1.—5.)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Alla Madonna del Mare, Trg Piave 2; Sant'Anna, Reška cesta 63; Davanzo, Ul. Bernini 4; Godina, All'Igea, Ul. Ginnastica 6; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

Nočna služba lekarn (1.—5.)

Biasoletto, Ul. Roma 16; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36; Alla Madonna del Mare, Trg Piave 2; Sant'Anna, Reška cesta 63.

ZALOGA DRV, PREMOGA, KEROSENA IN NAFTE

DANILO ŠULIGOJ

OPČINE,
Proseška ul. 24 — Tel. 221-172

voščí srečno novo leto in se priporoča za nadalje

Mali oglasi

POKRIVANJE PODOV in podi iz plastike, guma, linoleum od 500 lir dalje kv. meter. Preproge in plastične preproge za hodnike vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Zagotovljena namestitev izkušenih delavcev. ITALPLAST. Trst Trg Ospedale 6, tel. 95-919.

Gledališča

VERDI

V januarju bodo v gledališču Verdi štirje nedeljski ljudski koncerti z začetkom ob 17.30

Na dirigentskem podiju se bodo zvrstili dirigenti: Niklaus Wyss, ki se je uvrstil na prvo mesto na dirigentskem tekmovanju v Hilversunu l. 1961; Paolo Peloso, ki je že dirigiral v Avditoriju l. 1961 Piotr Wolny, ki je diplomiral v dirigiranju in kompoziciji na visoki glasbeni šoli v Varšavi; Franco Ferraris, ki je v Trstu že dirigiral koncerte in opere.

Kot solisti bodo nastopili: Giuliana Poropat (klavir), Maria Felice Pottino (harfa), Maria Vittoria Guidi (klavičembal), Mirina Longato (klavir), Pier Narciso Masi (klavir) in Cesare Barinon (violino).

Koncert 5. jan. bo obsegal skladbe Smetane, Liszta, Rossinija, Ladowa in Honeggerja.

Cene: 300 lir v parterju in ložah, 200 lir na balkonih in 100 lir na galerijah.

Kino

Nazionale 15,00 «Ieri, oggi, domani». Technicolor, Sophia Loren, Marcello Mastroianni.
Arcobaleno 15,30 «Mondo cane n. 2». Technicolor. Prepovedano mladini.
Excelsior 15,00 «Sciarada». Technicolor, Gary Grant, Audrey Hepburn.
Fenice 15,00 «Il maestro di Vigevano». Alberto Sordi.
Grattacielo 15,30 «La pantera rosa». Technicolor, David Niven, Claudia Cardinale.
Supercinema 16,00 «Vino, whisky e acqua salata». Technicolor, Tino Buazzelli, Raimondo Vianello.
Alabarda 16,00 «Sammy va al sud». Colorscope, E. G. Robinson, Zadnji dan.
Filodrammatico 16,00 «Sventole, manette e femmine». Eddie Contantine.
Aurora 16,30 «I tre della croce del sud».
Cristallo 16,30 21,00 «Lawrence d'Arabia». Cinemascope, technicolor.
Capitol 15,00 «Il Gattopardo». Burt Lancaster, Claudia Cardinale.
Garibaldi 16,30 21,30 «Una notte movimentata». Technicolor, Dean Martin, Shirley Mac Laine. Zadnji dan, Zadnji dan.
Massimo 16,00 «Gli invincibili 7». Colorscope, Tony Russell, Helga Line.
Impero 16,30 «Bionde, rosse, brune».
Moderno 16,00 «Il vento disperse la nebbia». Eve Marie Saint, Carl Malden.
Astoria 16,30 «Buffalo Bill». Technicolor, Joel Mac Crea.
Astra 16,30 «Tom e Jerry, botta e risposta».
Vittorio Veneto 15,30 «Per soldi o per amore». Technicolor, Kirk Douglas.
Abbazia 16,00 «Il sole nella stanza». Sandra Dee, Technicolor.
Marconi 16,00 «Il buio oltre la siepe». Gregory Peck, Mary Badham.
Ideale 16,00 «I masnadieri». Technicolor, Antonio Ciffariello, Daniela Rocca.
Skedenj 16,00 «20 kg di guai e una tonnellata di gioia». Technicolor, Tony Curtis.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Antonije Merlak darujejo za Dijaško Matico Pavla Sancin 1000, družina Miro Sancin 5000, člani uprave in uredništva Primorskega dnevnika 26,000 lir.

ČITATELJI

NAROČITE SE NA

PRIMORSKI DNEVNIK

ZA LETO 1964. TAKO BOSTE PREJEMALI LIST CENEJE IN POLEG TEGA PREJMETE KOT NAGRADO ŠE LEPO SLOVENSKO KNJIGO.

Uprava PRIMORSKEGA DNEVNIKA

TELEFONIRAJTE NA ŠTEV. 37-338

31. decembra je preminila svojim dragim

MARA TENCE

stara 41 let

Pogreb drage pokojnice bo danes, 2. t. m., ob 15. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice k cerkvi v Križu.

Žalostno vest sporočajo mož LUCIANO, sin DARIO in ostali sorodniki.

Trst - Križ, 2. januarja 1964.

Novo leto na bloku pri Frnetičih

Italijanski in jugoslovanski obmejni organi na bloku pri Frnetičih so si izmenjali darila in voščila, naš fotoreporter pa jim je napravil ta posnetek za spomin

Goriško-beneški dnevnik

Z NOVIMI UPI V NOVO LETO

Pozitivne dosežke mirnega sožitja je treba v novem letu še okrepiti

Poslanica pokrajinskega predsednika - Veselo silvestrovanje na obeh straneh meje - Izmenjava voščil obmejnih organov pri Rdeči hiši

Ob vstopu v novo leto je predsednik pokrajinske uprave za Goriško dr. Chientaroli naslovil na prebivalstvo poslanico, v kateri ugotavlja, da je bil v preteklem letu 1963 napravljen napredek na področju mirnega in prijateljskega sožitja ter so bile dosežene tudi gospodarske in socialne izboljšave. Doseženi uspehi naj bodo spodbuda za nadaljevanje po tej poti v novem letu. Pri tem je predsednik poudaril dejstvo, da stopamo v tem letu v novo deželno upravo ter izrazil prepričanje, da bodo prebivalci Goriške znali s svojo pravičnostjo in poštenostjo ter preudarnostjo dati dober zgled, za še večji napredek pokrajine v deželnem okviru.

Na zadnji dan leta je bilo svečano razpoloženje za slovo od starega leta tudi v Gorici. Trgovine so bile izredno zaposlene in številni kupci s te in one strani meje so hiteli še z zadnjimi nakupi. Tudi javni lokali so se pripravili za silvestrovanje in zvečer je bilo povsod skoro vse zasedeno. Mnogo ljudi je seveda odšlo tudi v Novo Gorico in druge lokale na jugoslovanski strani, kjer so imeli že nekaj dni prej vse prostore oddane. Tako n.pr. so bili prostori v Park hotelu do kraja zasedeni in med gosti so prevladovali Goričani s svojimi družinami. Standrežci so kot po navadi tudi odšli «na drugo stran», zlasti mladina. Največ se jih je zbralo v novem kulturnem domu v Bukovici, kjer so plesali in se zabavali v dveh dvoranah in je v obeh bilo vse polno.

Pri tem pa moramo ugotoviti, da je bil marsikdo razočaran glede sporeda. Naši ljudje gredo radi na zabave na drugo stran z željo in v pričakovanju, da se bodo tam znašli v domačem okolju, kjer jim bodo nudili tudi domače kulturne stvari, v takih primerih vesele narodne in umetne popevke, ki so zrastle na domačih tleh in ki jih imajo v Sloveniji na pretek. V resnici pa so tako v Bukovici kot še marsikje drugod polnili ušesa gostov s tujimi popevkami najslabše vrste, ki se nikakor ne morejo kosati z domačimi. Včasih sploh nisi imel vtisa, da si v Sloveniji in to celo ob državni meji, ampak bi lahko bil isti program tudi nekje v osrčju Afrike. Prav bi zato bilo, če bi vsaj ob meji upoštevali željo ljudi in nudili res nekaj domačega in pristnega.

V Sovodnjah so imeli na Silvestrovo domačo zabavo v prostorih prosvetnega društva, pri kateri je sodelovaj godbeni trio iz Steverjana, domač pianist gojenec Glasbene šole ter še en violinist iz Gorice. Zlasti po polnoči je postalo tudi tu veselo in razgibano ter so zabavo zaključili skoro ob jutranjem svitu. Bolj pozno so prišli nanjo tudi predstavniki občinske uprave, ki so imeli prej majhno svečanost v gostilni «pri Sonji» v Gabrjah.

V Steverjanu niso imeli domačini kakšne posebne prireditve, pač pa so se zbrali v taverni Formentini predstavniki goriškega kolesarstva, ki so tu v svojem športnem krogu prešli iz starega v novo leto.

Ta prehod so seveda proslavili tudi obmejni organi pri Rdeči hiši. Kot je prišlo že v lepo tradicijo, so si tudi tokrat obmejni organi z obeh strani izmenjali voščila. Najprej so okrog 17.30 italijanski policisti, cariniki in financarji, ki so bili takrat v službi pri Rdeči hiši, odšli na jugoslovansko stran, kjer so jih v Rožni dolini pogostili s šunko, klobasami in drugimi dobrotami ter vse to zalili s pristno slivovko in drugimi pijačami. Okrog 19. ure pa so vsi skupaj prišli nazaj k Rdeči hiši, kjer so italijanski obmejni organi postregli jugoslovanskim kolegom s pecivom in raznimi drugimi sladkarijami. Pripravili so tudi dve torti, od katerih je ena nosil napis «Srečno novo leto».

Pri napitnicah so na obeh straneh meje poudarili vedno boljše obmejne odnose, ki so v resnici postali prijateljski ter izrazili željo, da bi tudi v novem letu nadaljevali po tej poti in dosegli še nove pozitivne rezultate ter s tem pripomogli k utrditvi miru in dobrega sosedstva.

Omenimo naj še, da je opolnoči ob prehodu iz starega v novo leto, Gorica kar oživela in se je po vseh delih mesta čulo streljanje v pozdrav novemu letu in številne rakete so osvetljevale jasno in z zvezdami posuto nebo lepe zimske noči.

Lep pogreb msgr. Toroša

V torek dopoldne so v Solkanu priredili lep pogreb pokojnemu škofovskemu administratorju v Novi Gorici msgr. Mihaelu Torošu. Pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudi iz bližnje in daljne okolice. Med njimi so bili tudi številni Medanci, ožji rojaki pokojnika, dalje predstavništva treh ministrstev SR Slovenije, ki so poklonila pokojniku lepe vence, in delegacija nadškofije iz Gorice, ki jo je vodil dr. Klinec. Pogrebne svečanosti v solkanski cerkvi so trajale dobri dve uri, nato pa se je razvil žalni sprevod preko Srebrničevega trga do apnenice «Rdeča zvezda». Do tu so krsto s pokojnikom nosili rojaki iz Medane, od tod pa so nadaljevali pot na Sveto goro (Skalnico) z vozili. Na Skalnici so položili truplo v grobnico za oltarjem, poleg nadškofa Sedeja.

Pogrebnih slovesnosti sta se udeležila tudi škofa dr. Držečnik iz Maribora in dr. Pogačnik iz Ljubljane, ter okrog 100 duhovnikov.

Uro poprej je bil tudi pogreb pokojnega kanonika Filipiča, ki so ga pokopali na pokopališču na Skalnici. Od njega se je poslovil s krajšim nagovorom njegov prijatelj Ludvik Zorzut.

PO PODRAŽITVI PREVOZNIH TARIF V GORICI

KD predlaga hiter postopek za municipalizacijo mestnega prometa

Občinski svet naj prouči, če je postopek za podražitev vozovnic upravičen in zakonit

Tudi skupina občinskih svetovalcev krščanske demokracije v Gorici je zavzela stališče do nepričakovane podražitve vozovnice na mestnem avtobusu v Gorici. V tiskovnem sporočilu izraža začudenje nad izrednim postopkom, s katerim je podražitev pričela veljati. Na takšen način se izpodkopava ugled občinskega sveta in njegova avtoriteta, zakaj občinski svet je najvišje demokratično zastopstvo našega mesta, kateremu je bila kot podpisniku sporazuma o podelitvi koncesije odvzeta pravica, da obravnava in odloča o vprašanju med svojim rednim zasedanjem.

Skupina svetovalcev krščanske demokracije se v nadaljevanju svojega tiskovnega sporočila sklicuje na številne temeljite diskusije o mestnem avtobusnem prometu in še posebno na sklep o izdelavi tehničnega izvida za dosego municipalizacije tega prometa ter pooblašča občinski odbor, naj čimbolj pospeši pot birokratskega postopka, da se občinskemu svetu predloži načrt municipalizacije avtobusnega prometa, ki naj postane funkcionalnejši, celovitejši in bolj urejen, pri čemer naj se izkoriščajo vse dobre izkušnje, ki smo si jih pridobili z uslugami, zaupanimi ostalim krajevnim občinskim podjetjem.

Ob koncu predlaga, da bi občinski svet po predhodnem sestanku načelnikov skupin pregledal upravičenost in zakonitost podražitve prevoznih tarif, s katero se je resno oškodovala avtonomija mestnega zastopstva.

SEJA POKRAJINSKEGA SVETA

Tudi v novem letu nadaljevanje reorganizacije pokrajinske umobolnice

Stroški za letošnje leto so predvideni na preko 500 milijonov lir

Pretekli ponedeljek se je pokrajinski odbor sestal k redni seji pod predsedstvom dr. Chientarolija, da bi obravnaval pred zaključkom starega leta še nekatere najnujnejše upravne probleme.

Uvodoma je predsednik komemoriral pokojnega Narcisa Sciolisa, bivšega tržaškega zastopnika v rimskem parlamentu in prečital sožalno brzojavko, ki so jo poslali pokojnikovi družini. Nato so odborniki izdelali navodila za konkreten poseg pokrajinske uprave na šolsko področje, kjer bodo tudi letos dodelili denarno pomoč univerzitetnim študentom in dijakom kmetijskih šol raznih vrst. Sejo so zaključili z odobritvijo nekaterih drugih ukrepov finančnega značaja.

Kot smo že na kratko omenili, so na zadnji seji pokrajinskega sveta odobrili tudi povišanje vzdrževalnine v pokrajinskih zavodih, da bi prišli bolj v skład z naraščajočimi cenami in znižali primanjkljaj pri vzdrževanju teh ustanov. Glavni izmed takih zavodov je pokrajinska umobolnica v Gorici, v kateri so imeli prejšnji mesec 574 bolnikov. Pokrajinski proračun, o katerem bodo svetovalci v kratkem razpravljali, predvideva za to ustanovo okrog 506 milijonov stroškov, od katerih naj bi jih približno 439 krili s prispevki za vzdrževalnino. Povprečno naj bi ta znašala po 2077 lir dnevno, ki pa je v raznih kategorijah različna. Povišek lanskih cen naj bi znašal okrog 20 odstotkov; nove cene so določene po 1750 lir dnevno za bolnike, za katere plačuje ministrstvo in ki jih je okrog 140, druge cene pa se vrtijo od 2500 do 3750 lir dnevno.

Glede na pokrajinsko umobolnico naj še omenimo nekatere ugotovitve njenega ravnatelja dr. Basaglie v uvodniku zadnje številke glasila tega zavoda «Il Picchio». Dr. Basaglia ugotavlja reforme, ki so jih izvedli v preteklem letu in med katerimi je najvažnejše dejstvo, da so v mnogih oddelkih odstranili žično omrežje, ki je neugodno vplivalo na zdravstveni proces bolnikov. Poleg tega so odprli s pomočjo pokrajinske uprave trgovino, bar in športno igrišče. Tudi razne delavnice, kot krojačnica, pletilski oddelek, mizarska delavnica in izdelovalnica stolov dobro delujejo in so si za nekatere panoge pridobili precej zunanjih naročil. Važna je tudi otvoritev oddelka za mentalno higieno, v katerem bodo zdravili zunanje bolnike kot v ambulatoriju. S tem so bile položene osnove za ureditev posebnega oddelka «bolnišnica podnevi» v katero bodo prihajali zunanji pacienti samo podnevi, drugače pa bodo lahko živeli s svojo družino.

SINDIKALNI SPOR, KI SE VLEČE KOT KURJE ČREVO

Bivši policijski uslužbenci ZVU še vedno zapostavljeni v službi

Čeprav so minila že nad tri leta od uveljavitve zakona št. 1600, še vedno niso uredili njihovih prejemkov

V preteklem letu so bile številne sindikalne borbe in za marsikatero strožo so bili sklenjeni sporazumi in pogodbe in s tem rešeni spori. Med drugim je bila sklenjena v vsedržavnem obsegu precej ugodna pogodba tudi za gradbene delavce in uradnike. So pa še razne stroke, katerih spori z delodajalci ostajajo odprti tudi čez Novo leto. Tako niso na primer sklenili pokrajinske dopolnilne pogodbe za pekovske delavce, čeprav so jo ti večkrat zahtevali. Tudi pogodba za uslužbence večjih pralnic in čistilnic čaka še na podpis. V vsedržavnem obsegu ni bila po dveh stavkah sklenjena nova pogodba za tekstilno stroko, ki postaja tudi v Trstu vedno bolj važna, saj obratuje v industrijskem pristanišču že več novih tovarn.

Posebno značilen pa je položaj policistov bivše ZVU, ki so presedlali v civilne državne službe in katerim so priznali najnižji plačni koeficient 131, kot da bi bili vojaško osebje. Minila so že skoraj tri leta, odkar je stopil v veljavo zakon št. 1600 iz leta 1960, ki bi moral urediti položaj vseh uslužbencev bivše ZVU in vendar še niso dokončno poskrbeli za bivše policiste, ki so na najslabšem. Razne državne uprave, katerim so jih dodelili, so se jih branile jih poniževale, jim odrekale, kar jim pritiče, medtem ko so njihovi novi kolegi, stari državni uradniki, postrani gledali nanje, kot sicer na vse uslužbence bivše ZVU. Toda glede drugih uslužbencev te kategorije je bilo to še razumljivo, saj so jim večinoma priznali boljše plače kot so jih uživali stari državni uslužbenci in je bilo zato naravno, da je to zbudilo v njih nevoščljivost in zavist. To pa ni veljalo za najbolj zapostavljeno skupino, to je za bivše policiste, ki so raje izbrali civilno državno službo kot pa da bi prešli v državno policijo.

Da bi popravili storjeno krivico, so nekateri poslanci predlagali v parlamentu nov zakon, po katerem bi zvišali tem uslužbencem najnižji koeficient 131, s čimer bi jim potem izboljšali plače. Toda tudi ta predlog je naletel na proteste starih državnih uradnikov, ki niso znali pokazati s svojimi novimi delovnimi kolegi nobene solidarnosti in s tem sindikalne zavesti.

Najbolj čudno in krivično pri vsem tem pa je, da niso kar se prejemkov tiče, niti v vseh uradih enako ravnali s tem osebjem, čeprav ima enak koeficient. Tako so osebju, ki je bilo dodeljeno železnicam ter oddelkom za industrijo in trgovino, odrekali razne doklade, kot so draginjska doklada, doklada za navzočnost v službi, doklada za javni red itd. Tako so ravnali z njimi v popolnem nasprotju s členom št. 28 zakona št. 1600, ki določa, da mora to osebje ohraniti prejšnje prejemke, ki se ne smejo odšteti od novih doklad, katere dobe vsi državni uradniki. To se je zgodilo tudi, ko je bila priznana državnim uradnikom nova posebna doklada.

Še na slabšem so bili uslužbenci bivše policije ZVU, ki se jim je med 19. januarjem in 19. julijem 1961 rodil kak otrok. Priznali so jim sicer družinsko doklado, toda za enako vsoto so jim znižali osebno doklado, ki jim je bila tedaj priznana kot drugim uradnikom. Zaradi tega je ta skupina uslužbencev edina, ki nazaduje, namesto da bi napredovala, kar se prejemkov tiče, saj so se medtem zvišale s pomočjo draginjske doklade nominalni prejemki drugih uradnikov in delavcev, s čimer so vsaj delno krili naraščajoče življenjske izdatke. Enako se je zgodilo tudi s trinajsto plačo. Prejeli so manjšo plačo kot v času, ko še niso bili v civilni državni službi in tudi kot njihovi kolegi z enakim številom let službe.

Zato je razumljivo, da so ti uslužbenci stalno nezadovoljni in vznemirjeni, saj se čutijo stalno zapostavljene. Njihov sindikat je sicer že mnogokrat interveniral v Rimu in v Trstu, a vse ni nič zaleglo. Morda pa jim bodo letos, to je v četrtem letu, odkar se je uveljavil zakon o njihovi vključitvi v državno službo, le popravili krivico. Pač bolje pozno kot nikoli.

Iz lokala na cesto

Z avtom RK in v spremstvu mestnega stražnika so včeraj prepeljali v bolnišnico 39-letnega delavca Maria Melona iz Ul. Gambini 12. Sprejeli so ga na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh zaradi udarcev po nosu in prask po desnem ušesu. Mestni stražnik je povedal, da je našel Melona pijanega na tleh v Ul. Vidali pri hišni št. 2, kjer naj bi padel, potem ko ga je upravitelj javnega lokala v bližini vrgel na cesto.

Cestna nesreča kmeta iz Rižane

V torek zvečer so z avtom RK prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 8 dneh, 64-letnega Josipa Sika iz Rižane 61 pri Dekanih. Bolničarji so povedali, da so Sika, ki je imel veliko rano nad levim očesom, praske po rokah in je začasno izgubil spomin, pobrali na cesti pri begunskem taborišču pri Orehu, kjer ga je z vespo TS 22928 podrl Giuseppe Bossi. Cestna policija je uvedla preiskavo.

TAKO NI MOGOČE VEČ NAPREJ

Kaos v mestnem prometu zahteva nujne rešitve

V določenih urah parkirnega mesta sploh ni mogoče dobiti - Nastajanje zagozd pred semafori zaradi ozkih grl

Avtomobilist, ki se v jutranjih urah pripelje iz bližnje ali oddaljenejše okolice mesta v strogo središče, zaman išče skromno parkirno mesto. Že ob 9. uri so redka razpoložljiva parkirna mesta prepolna vozil in često se zgodi, da je nesrečnež, ki uporablja motorno vozilo, prisiljen parkirati na prepovedanih krajih, kot na primer v Ul. Slataper tik pod zidom splošne bolnišnice. Globa je seveda neizogibna.

To stanje se nekoliko izboljša po 12. uri, ali točneje po 13. uri. Tedaj se avtomobilistu morda posreči, da najde kako parkirno mesto. V tistem trenutku pa nastaja spet na področju mestnega prometa z motornimi vozili nov problem. Dolge kolone avtomobilov se zvrstijo pred semafori in avtomobilisti potrpežljivo čakajo na zeleni signal, ki pa ga le noče in noče biti. Redarji skušajo sicer na vse načine, da bi pospešili promet, toda stanje je objektivno tako, da vsa dobra volja ne pomaga.

Po tretji uri popoldne se tok motornih vozil obrne spet v nasprotno smer. Parkirnega mesta v središču spet ne najdeš, pa tudi če bi ga hotel preplačati in to stanje traja tja do 19. ali 20. ure. Potem se položaj normalizira v pričakovanju naslednjega dne, ko se ves proces ponovi.

Ob nedeljah in praznikih je položaj drugačen. Trgovine in uradi v sredini mesta so zaprti, mnogi avtomobilisti se odpeljejo na krajši ali daljši izlet in parkirno mesto se dobi še razmeroma hitro.

Te ugotovitve nam povedo, da je promet v središču mesta odvisen v glavnem od dotoka vozil iz predmestij in okolice ter opozarjajo na hude probleme, ki se že postavljajo mestnim oblastem na tem področju. Resnica je, da število lastnikov motornih vozil neprestano raste in če bo ta porast šel naprej z nezmanjšanim tempom, bo napočil trenutek, ko ne bo mogoče več uporabljati motornih vozil v središču mesta.

Poleg omenjenih problemov obstajajo še nekateri drugi, ki niso nič manj važni. Predvsem gre za nekatera ozka grla, ki nastajajo na določenih križiščih. Mislimo, poleg Trga Goldoni, predvsem na Trg Dalmazia, tik ob vhodu v Ul. Ghega, kjer je ta občutno ozka ter ne more požirati velikega števila avtomobilov, ki prihajajo od glavne postaje, iz sredine mesta in iz Ul. F. Severo. Prav ta zadnji dotok predstavlja veliko nevarnost za ves promet in še posebej za pešce, ki prečkajo to ulico na črti komisariat javne varnosti - prodajalna časopisov na vogalu z Ul. Romagna. Na tem odseku pešci v nekaterih urah sploh ne morejo čez cesto, če pa se vendar opogumijo in stopijo s pločnika, morajo skakati kot akrobati, da ne pridejo pod kak avto.

Ta kratek opis prometa z motornimi vozili nazorno kaže, v kakšni smeri bo treba iskati rešitve. Nujno je, da občinske oblasti začenjajo reševati vprašanje posebno s podzemeljskimi prehodi na nekaterih vozliščih, ali pa ulicah z veliko gostoto prometa. Da ne govorimo o Trgu Goldoni, kjer se že leta in leta govori o gradnji takih prehodov, pridejo v poštev še drugi kot na primer na področju Trga Dalmazia, Miramarskega drevoreda v bližini glavne postaje, na Trgu della libertà pred glavno postajo, morda pa tudi še na nekaterih drugih krajih.

Drugo vprašanje, ki ga bo treba rešiti v kratkem, je vprašanje parkirnih prostorov. Govori se, da bo Italijanski avtomobilski klub zgradil v središču svoj nov sedež, ki bo opremljen tudi s kletno in etažno garažo. Ta pobuda bo sicer nekoliko ublažila sedanje težave, toda ne bo predstavljala rešitve. Med drugim tudi zato ne, ker bo slonela verjetno na strogo komercialni osnovi. Razmeroma visoke vsote, ki jih bo treba plačevati za tovrstne storitve, bodo predstavljale visoko breme za marsikaterega avtomobilista. Pripomniti moramo tu, da danes avtomobil ni noben pokazatelj blagostanja ali celo bogastva za veliko večino lastnikov. V mnogih primerih pa je celo nujno sredstvo za opravljanje poklicne dejavnosti. Se enkrat pripade reševanje tega vprašanja občinskim oblastem, ki bodo morale prej ali slej poskrbeti za zgradnjo cenenih garaž. Ne bodo pa smele izgubljati časa, kajti že do sedaj je bilo precej zamujenega.

V Ljubljani avtomobilski promet še ni tako razvit, a vendar že gradijo sodobne garaže, za mnoge pa so že izdelani načrti. Glavno vprašanje je tudi tu vprašanje finančnih sredstev, toda gotovo je, da bodo tudi te težave premostili. Podobno je tudi z Zagrebom, kjer so napravili še veliko bolj širokopotezne načrte. In vendar sta Ljubljana in Zagreb mesti, ki ležita v ravnini ter zavzemata razmeroma veliko večjo površino v odnosu z gostoto prebivalstva.

Treba bo torej zasukati rokave tudi v Trstu ter čimprej poskrbeti za denarna sredstva za modernizacijo mestnega prometa.

Podrl je vespista in nato pobegnil

Včeraj zjutraj okrog 5. ure so na ortopedski oddelek bolnišnice, kamor je sam prišel, sprejeli 24-letnega kovača Flavia Segnanija iz Ul. Orlandini 47. Segnani, ki je imel hud udarec po levem kolenu, po spodnji strani hrbta in po piščali, je povedal, da se je malo prej ustavil s svojo vespo TS 12011 ob strani ceste, v Žavljah, ker si je hotel namestiti čelado, ko je nenadoma za njim privozil neki avtomobilist, silovito trčil v stoječega Segnanija, ga podrl in nato nadaljeval svojo vožnjo proti središču mesta. Segnani je povedal, da je bil avto znamke «Simca» z evidenčno tablico TS 55460 ali 55760. Cestna policija je uvedla preiskavo, da bi izsledila brezvestnega šoferja.

Z vespe sta padla

Dva mladeniča sta včeraj okrog poldne postala žrtvi cestne nesreče na stranski cesti iz Oreha priti Miljam. 20-letni Carlo Black iz Ul. del Rivo 4 je proti Miljam vozil svojo vespo TS 36261, na kateri je sedel tudi 26-letni mehanik Marcello Vittori od S. M. M. Spodnje 2008. Ko je Black privozil do nekega ovinka, je izgubil nadzorstvo nad vespo in oba sta se prevrnila. Blacka in Vittorija so prepeljali v bolnišnico z avtom RK. Sprejeli so ju na nevrokirurški oddelek, kjer se bo moral Black zdraviti 10 dni zaradi udarcev po glavi in nad desnim očesom, začasne izgube spomina in pijanosti. Vittori se je pobil po glavi, in po desni nogi ter se ranil na zgornji ustnici, tudi on je bil vinjen in se bo moral zdraviti 8 dni.

Na pljučno kirurški oddelek so v torek sprejeli s pridržano prognozo 87-letno Marijo Starc por. Starc s Kontovela 180 zaradi udarcev po prsih z verjetnimi zlomi reber. Starčevo so v bolnišnico prepeljali z avtom RK. Povedala je, da se je ponesrečila okrog 3. ponoči, ko je vstala s postelje in padla sredi spalnice.

Avtobus smrtno povozil neznanega kolesarja

Blizu Pordenona se je sinoči zgodila huda prometna nesreča, pri kateri je zgubil življenje neznani kolesar. Avtobus podjetja SARA iz Trsta, ki ga je vozil 26-letni Giorgio Caris, je namreč iz neznanih vzrokov povozil kolesarja, pri katerem niso našli osebnih dokumentov. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico v Pordenonu, toda revež je med vožnjo podlegel hudim poškodbam. V avtobusu, ki je bil namenjen v Trst, je bilo približno 20 potnikov. Vse je huda nesreča močno presunila.

SAMOMOR NA PRVI DAN NOVEGA LETA

Truplo neznanega moškega našli včeraj popoldne v Soči

Pri sebi je imel plačno kuverto podgorske tekstilne tovarne na ime Teofil Vouk

Včeraj popoldne so našli na desni strani Soče v bližini novega naselja pri Grojni utopljenca, katerega istovetnost za sedaj še ni dokončno ugotovljena, vendar sodijo, da gre za Teofila Vouka, starega približno 55 let. Pri njem namreč niso našli drugega kot plačno kuverto podgorske tekstilne tovarne, naslovljeno na ime Teofil Vouk, ki bi skoraj gotovo morala pripadati njemu.

Truplo je okoli 14. ure našla ženska, ki se je s sinčkom sprehajala po desnem bregu Soče. Bilo je kakšnih sedem metrov od brega v globini dveh metrov. O tragičnem odkritju je najprej obvestila bližnje prebivalce novega naselja, le-ti pa kvesturo, ki je poklicala na pomoč gasilce. Na kraj najdbe so prišli s pnevmatičnim čolnom. Izvlekli so truplo na suho, kjer je bilo nekaj časa na razpolago oblastem. Na bregu so našli suknjič in kolo, na sebi pa je imel utopljenec modre hlače in sivo srajco. V žepu pa je imel samo deset lir in plačno kuverto. Skoraj nobenega dvoma ne more obstajati o tem, da gre za samomor. Govori se, da je bil poročen in da je imel otroka.

Padel je na Travniku

Sinoči ob 19. uri so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 79-letnega Karla Božiča iz Standreža, Ul. sv. Mihaela 19, ki je malo prej padel pred cerkvijo sv. Ignacija na Travniku in se je precej močno pobil. Zdravniki so mu ugotovili udarec na glavi, rano na tilniku in pretres možganov ter so ga pridržali za deset dni na zdravljenju.

Vpisovanje za tradicionalni izlet Primorskega dnevnika z motorno ladjo

«Jugoslavijo» po Dalmaciji

je v uradnih urah v uredništvu Primorskega dnevnika v Gorici, Ul. S. Pellico 1.

SPD bo priredilo smučarski tečaj za mladino

Na zadnji seji odbora Slovenskega planinskega društva v Gorici so proučili dejavnost v letu 1963 in se dogovorili, da bi priredili smučarski tečaj za mladino. Kraja in časa tečaja še niso določili, vsekakor pa bi bil v kraju kjer bi bile ugodne snežne razmere. Nedvomno je pobuda zelo pametna in bo naletela na dober odziv mladine ki se v vedno večji meri navdušuje za ta šport in je prav ona izrazila željo da se priredi takšen tečaj.

Ker je društvo prejelo v dar več lepih knjig s planinsko vsebino, ki jo izpopolnjujejo tudi krasne slike (pri tem naj omenimo Čopovo knjigo s številnimi fotografijami slovenskih Alp) bo to čtivo na razpolago vsem, ki bi radi segli po njem.

Kvestura opozarja pred nakupom ukradenih mamil

Prejšnjo noč so neznanci okradli lekarno v Krminu in odnesli med drugim celo vrsto najrazličnejših mamil, katerih uporaba utegne postati zelo nevarna. Zaradi tega opozarja kvestura prebivalstvo pred morebitnim nakupom. Tatovi so ukradli: 82 g opija v prahu, 3 g kokaina v prahu, skoraj 2 g morfija v prahu, 6 g eroina, 1,5 kodeina, 17 tubet Eukodala in 5 steklenička tikarde v kapljicah.

ŽALOSTEN PRVI DAN LETA V TRŽIČU

Taksist iz Ronk je do smrti povozil 17-letnega mladeniča

Umrl je med prevozom v bolnišnico - Dve nesreči v Zdravščini

V prvih urah Novega leta se je zgodila v Tržiču smrtna prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 17-letni Domenico Labruzzo iz Tržiča, Ul. Buonarroti 8. Od zadaj ga je s Flavio GO 21096 povozil taksist 35-letni Romano Burba s Trga Oberdan 12 v Ronkah. Nesreča se je zgodila ob 2.30. Labruzzo je šel peš po Ul. 1. maja. Od zadaj pa se je z desnim žarometom zaletel vanj taksi. Šofer je hudo ranjenega mladeniča položil v avto in z njim oddirjal v bolnišnico, vendar je tja pripeljal samo njegovo truplo. Zdi se, da je umrl zaradi zloma hrbtenice. Mladeničevo truplo je pregledal tržiški okrajni sodnik, za nesrečo pa se zanimajo pristojne oblasti.

V noči na 1. januar sta se pripetili v Zdravščini dve lažji prometni nesreči. Rešilni avtomobil Zelenega križa so dvakrat poklicali v to vas. Ob 8. uri po polnoči je odpeljal v civilno bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto 19-letnega Josipa Devetaka iz Zdravščine, Ul. del Carso, ker se je pri padcu z motocikla udaril v glavo in ranil v levo nogo. Ob 6.35 pa je pripeljal v bolnišnico 19-letnega Silvana Vitorja iz Pierisa, Ul. Dante 34, ker je prav tako v Zdravščini padel z motocikla in se pobil po obrazu. Oba so v bolnišnici pridržali na zdravljenju.

Delegacija premeščenih delavcev CRDA se je vrnila iz Rima

Iz Rima se je vrnila sindikalna delegacija 330 premeščenih delavcev CRDA iz Tržiča. Sprejel jo je podtajnik Calvi v ministrstvu za državne udeležbe. Sporočili so mu zahtevo, da se postopoma, kot bodo to dovoljevala izpraznjena delovna mesta, zaposlijo v Tržiču. Danes ob 18. uri bo delegacija poročala o svojem rimskem potovanju na sindikalnem zborovanju v Tržiču.

Trčenje dveh avtov pred Ribijevo postajo

Včeraj popoldne okrog 15. ure se je pred Ribijevo avtobusno postajo v Gorici za hip ustavil 24-letni Angelo Frison iz Gorice, Ul. Braz 33, s svojim avtom Fiat 600. Ko je hotel potem z vozilom, ki je bilo obrnjeno proti korzu, zaviti nazaj proti Ul. Casale, je privozil za njim svoj avto Giulietta 25-letni Antonio Baisero iz Gorice, Ul. 20. septembra 75. Ker Baisero ni pravočasno opazil fiatovega manevra, je treščil s svojim vozilom vanj. Pri tem sta bili obe vozili od spredaj poškodovani. Na srečo pa ni bil nihče pri tem ranjen.

PSDI za levi center v krajevnih organih oblasti

Goriška federacija Italijanske socialno-demokratske stranke je objavila novoletno voščilo, v katerem najprej poudarja veliko važnost razgovorov med socialističnimi in katoliškimi množicami, potem pa ugotavlja, da morajo vsedržavnemu vzgledu slediti formacije levega centra tudi v krajevnih organih oblasti, se pravi v pokrajinskih in občinskih svetih.

Kino

VERDI. 17.00: «Gli eroi del West», R. Vianello in W. Chiari. Italijanski barvni film.

CORSO. 17.15: «Appuntamento fra le nuvole», D. Hart, K. Boehm in K. Malden. Ameriški barvni kinemaskopski film.

VITTORIA. 16.45: «Silvestro e Gonzales» (Mattie Mattatori). Ameriška barvna slikanica.

CENTRALE. 16.30: «I conquistatori dei sette mari», J. Wayne in Susan Hayward. Ameriški črnobeli film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italia št. 242, tel. 31-51.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 10,7 stopinje nad ničlo ob 13.10 in najnižjo 3,5 stopinje pod ničlo ob 7.30 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 66 odst.

Kino na Openah

predvaja danes 2. t. m. ob 18. uri zabavni film:

Diciotto con il nonno

(18 z dedkom)

Igrajo:
ALBERTO GLOSAS
AMPARO SOLER LEAL
JOSE ISBERT
JOSE L. LOPEZ VAZQUEZ

šport šport šport šport šport šport

ZA POKAL SEJEMSKIH MEST

Juventus-Atletico 2:1 Turinčani v četrtfinalu

Del Sol in Menichelli strelca za Italijane, Beitia pa za Špance

ATLETICO: Madinabeytja, Rivila, Griffa; Calleja, Ramiro, Glaria; Beitia, Polo, Mendoza, Jayo, Collar.

JUVENTUS: Anzolin, Gori, Bercellino; Sarti, Castano, Leoncini; Dell'Omodarme, Del Sol, Nenè, Da Costa, Menichelli.

MADRID, 1. — Zaradi bolj organizirane obrambe in bolj prodornega napada se je danes posrečilo Juventusu premagati v povratni tekmi osmine finala za pokal sejemskih mest madridski Atletico z 2:1 (2:0). Ker se je prvo srečanje končalo z 1:0 za Italijane, so se ti uvrstili v četrtfinale turnirja.

Tekma je, posebno v prvem polčasu, potekala v precejšnji izenačenosti sil na igrišču. Španci so si v tem delu igre zapravili več odličnih priložnosti, medtem ko so Italijani, dobri v obrambi in nepremagljivi v krilski vrsti, izrabili vsak napad, da so nevarno ogrožali vrata gostiteljev. Ti so prvič klonili v 5' pod udarcem Dell'Omodarmeja, drugič pa štiri minute kasneje, ko je Menichelli podvojil rezultat.

V drugem polčasu so bili domačini bolj nevarni in v 19' se jim je posrečilo doseči z Beitio častni gol.

ZA PRVENSTVO B LIGE

Pro Patria 1 Varese 0

BUSTO ARSIZIO, 1. — Danes so odigrali prvenstveno tekmo B lige med Pro Patrio in Varese, ki so jo 8. decembra lani prekinili v drugem polčasu zaradi megle. Pro Patria je zadala tekmecem prvi poraz v tem prvenstvu. Domačini so zmagali z 1:0, medtem ko se je prvi polčas zaključil brez gola. Strelec je bil Muzzio v 8' d. p.

SILVESTROV TEK

Belgijec Clerckx zmagovalec 39. izvedbe

SAO PAULO, 1. — Tradicionalni Silvestrov tek po ulicah Sao Paula, ki je dosegel 39. izvedbo, se je končal z zmago Belgijca Clerckxa.

Tekmovanja na 7,400 km se je udeležilo 400 atletov: Izid:

1. Henri Clerckx (Belg.) 21'55"4
2. Marques (Port.) 22'18"
3. Oliveira (Port.) 22'30"
4. Nogueira (Braz.) 22'33"6
5. Donald Taylor (VB) 22'37"
6. Amoud Ameur (Alž.) 22'40"
7. Caetano (Braz.) 22'45"
8. Osvaldo Suarez (Arg.) 22'46"
9. Pat Clohessy (Avstral.) 22'50"
10. Benedito Firmino (Braz.) 22'52"
17. Jegher (It.) 23'20"

Nabranih na evropskih prvenstvih

SZ z največjim številom kolajn

BUDIMPEŠTA, 1. — «Nepsport» je danes objavil zanimivo lestvico o razdelitvi kolajn na vseh evropskih prvenstev, ki so bila letos. Lestvica je naslednja:

	zlatih	srebrn.	bron.
1. SZ	33	21	18
2. Z. Nemčija	15	12	10
3. Švedska	7	10	11
4. Romunija	7	5	8
5. Jugoslavija	6	4	9
6. Madžarska	5	3	6
7. Italija	4	7	9
8. Švica	4	5	4
10. Holandska	4	5	2
11. Anglija	4	3	5
12. ČSSR	4	2	6
13. Francija	4	1	4

Sledijo Norveška in Poljska s 3, V. Nemčija z 2 in Bolgarija, Danska in Avstrija z 1 zlato kolajno.

KOŠARKA

HIGH POINT, 1. — V prvi tekmi ameriške turneje je italijanska reprezentanca izgubila z moštvom univerze High Pointa 73:63 (31:18).

V OKVIRU AVSTRIJSKO-NEMŠKE SKAKALNE TURNEJE

V Garmisch-Partenkirchnu zmaga Finca Kankkonena

Norvežan Yggeseth še prvi v lestvici

GARMISCH - PARTENKIRCHEN, 1. — Finec Kankkonen je zmagal v drugi tekmi tradicionalne avstrijsko-nemške turneje na štirih skakalnicah. Za Fincem se je na drugo mesto uvrstil njegov rojak Halonen, medtem ko se je moral zmagovalec v Oberstdorfu Norvežan Yggeseth zadovoljiti z devetim mestom, ki pa mu je vseeno zadostovalo, da si je ohranil vodstvo v začasni lestvici.

Izid današnjih skokov je naslednji:

1. Veikko Kankkonen (Fin.) 225,7 točke (85 - 86)
2. Niilo Halonen (Fin.) 218,9 (83 - 86)
3. Stefan Przybyla (Polj.) 216,6 (84,5 - 86)
4. Ensio Hyytiae (Fin.) 213,3 (82 - 82)
5. Gene Kotlarek (ZDA) 210,7 (82,5 - 82,5)
6. Kurt Elimae (Sved.) 209,8 (80 - 82,5)
7. Ivan Kowalenko (SZ) 207,0 (80 - 82,5),
8. Antero Immonen (Fin.) 206,7 (80 - 82,5)
9. Torbjoern Iggeseth (Norv.) 205,2 (78 - 82)
10. Stefan Ivanikov (SZ) 203,1 (78 - 81,5)
18. Giacomo Aimoni (It.) 197,3 (79,5 - 79.5)

LESTVICA PO DVEH TEKMAH

1. Yggeseth (Norv.)	425,9 točke
2. Przybyla (Polj.)	425,4
3. Immonen (Fin.)	432,2
4. Kovalenko (SZ)	420,2
5. Kankkonen (Fin.)	420,0
6. Hyytiae (Fin.)	419,5
7. Ivanikov (SZ)	411,4
8. Zakadze (SZ)	411,0 itd.

* * *

OBERHOF, 1. — Vzhodnonemški skakalec Dieter Neundorf je zmagal na tekmah v Oberhofu, pri čemer je pustil za seboj olimpijskega prvaka Helmuta Recknagla.

HITROSTNO DRSANJE

GJOEVIK, 1. — Na današnjem predolimpijskem tekmovanju v hitrostnem drsanju je sovjetski predstavnik Grišin zmagal na 500 in 1500 m dolgi progi, medtem ko je v drugi skupini zmagal na 500 m Holandec Van der Grift.

Izidi:

500 m (1. skupina)
1. Grišin (SZ) 41"5
2. Kaplan (SZ) 41"7
3. Gulayev (SZ) 42"2
4. Fontvielle (Fr.) 42"4
5. Kouprianoff (Fr.) 42"6

500 m (2. skupina)
1. Van der Grift (Hol.) 42"5
2. Cabarov (SZ) 42"7
3. Jumacev (SZ) 42"8
4. Nottet (Hol.) 43"1
5. Liebrecht (Hol.) 43"1

PO PRVEM DELU ODBOJKARSKEGA PRVENSTVA MOŠKE A LIGE

Zadovoljivo za Bor: v 4 tekmah dve zmagi

19. t.m. nadaljevanje prvenstvenega turnirja

Odbojkarska šestorka Športnega združenja Bor je že lani opravila svojo dejavnost v B ligi. Turnir se bo namreč nadaljeval šele 19. januarja. V štirih tekmah so borovci zmagali dvakrat: prvič proti tržaški ekipi CRDA, drugič pa med gostovanjem v Piacenzi. Ni mogoče trditi, da so bili nastopi do danes popolnoma pozitivni, vendar smo pa lahko vseeno zadovoljni z borovci. Predvsem so ti pokazali izredno navezanost na barve združenja, veliko borbenost in tudi vztrajnost proti močnejšim nasprotnikom.

Ob prvem nastopu, ki je bil proti CRDA, ni bilo mogoče predvidevati kako se bo Borova šestorka obnesla na igrišču. Tedaj, ko je večina pričakovala poraz, so odbojkarji pokazali, da bodo vsakemu nasprotniku trd oreh. Prva tekma se je tako končala s pozitivnim rezultatom.

V naslednji tekmi, ki so jo odigrali proti gasilcem v Padovi, je imel Bor nekaj smole. V prvih treh setih je bil skoraj do zaključka v vodstvu, vendar je osvojil samo tretji niz in to kljub temu, da je imel v prvih dveh tudi do 7 točk prednosti. Srečanje, ki bi se lahko z več sreče končalo v korist Tržačanov, se je tako zaključilo z njihovim, sicer na papirju, predvidenim porazom.

Tretja tekma pa je bila za borovce najslabša. Razigranim nasprotnikom iz Ravenne so nudili zelo malo odpora. Pri tem je treba seveda poudariti, da sta bila odsotna dva stalna igralca, kar je bilo seveda odločilnega pomena. S tem ni mogoče trditi, da bi Bor lahko zmagal, vendar bi lahko s popolno postavo prisilil nasprotnike na daljšo igro in bi jim lahko odvzel vsaj set. Pomoči pa ni bilo in dvoboj z Ravenno se je končal s tremi bliskovitimi seti.

V lanskem zadnjem nastopu, ki ki je bil v Piacenzi, so se slovenski odbojkarji razigrali in uspešno zaključili gostovanje. Ta zmaga je vsekakor pomembna in to ne samo za lestvico. Vedeti moramo, da igra ni bilo tehnično pomanjkljiva in nasprotnik niti le dezorganiziran in abuličen, kot je bilo napisano v nekem listu. Nasprotno; številni gledalci so prisostvovali zelo dinamični igri, med katero so v neprestanih in hitrih akcijah ostro tolčenim žogam sledila reševanja iz nemogočih položajev. Res je, da je bil začetek igre precej slab. Zato pa je bil drugi del bolj živahen. Nasprotniki so predstavili odlične tolkače in še kar dobro obrambo. Bor je tako v Piacenzi zmagal, ker je dobro uredil obrambne vrste in v napadu brez usmiljenja tolkel, pa čeprav so v tem primeru tržaški odbojkarji uporabili večkrat bolj inteligenco kot silo.

Z dosedanjimi dosežki smo lahko upravičeno zadovoljni. Vedeti moramo, da Jurkič, ki je brez dvoma eden od stebrov moštva zaradi poškodbe ni stopil na igrišče. Ko mu bo dana možnost, da ponovno obleče igralski dres, se bo brez dvoma morala ekipe še bolj dvignila in prepričani smo, da bodo negotovosti, ki jih je bilo tu in tam opaziti med igro, izginile.

Sedaj ko imamo jasnejšo sliko položaja lahko trdimo, da Bor tretnutno spada med 4. in 6. mesto, pa čeprav bi z malo sreče prišel tudi višje. Doseženi rezultati nam dajo torej upanje, da se bo Bor v nadaljevanju turnirja bolje odnesel ter se še bolj oddaljil z nevarnih mest razpredelnice.

S. R

LESTVICA

Robur	5	5	0	15:1	10
Gasilci Padova	4	4	0	12:6	8
Gasilci Benetke	4	3	1	10:4	6
Libertas (TS)	3	2	1	6:5	4
Fiamma (Benet.)	4	2	2	8:7	4
BOR	4	2	2	7:8	4
Libertas (Piacenza)	5	1	4	8:13	2
CRDA (TS)	4	0	4	4:12	0
Mantova	5	0	5	2:15	0

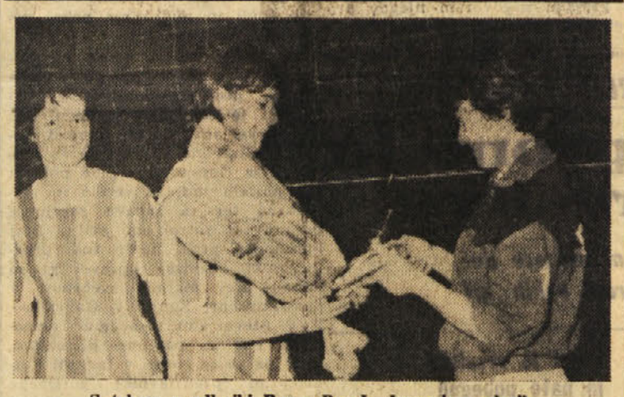

S tekme v odbojki Bor - Poreč. Izmenjava daril

Ekipa poreškega Partizana pred tekmo z borovkami

NA JUNIORSKEM ODBOJKARSKEM PRVENSTVU

Bor z dvema ekipama v julijski skupini

Tudi goriška Olimpija med udeleženci

5. t.m. se bo začelo juniorsko odbojkarsko prvenstvo, na katerem bo športno združenje Bor prisotno z dvema šestorkama. Prvenstvo bo potekalo v izločilnih skupinah. V skupini Furlanija - Julijske Benečije bodo poleg Bora nastopali še goriška Olimpija ter tržaški CRDA in VIS.

Turnir bo potekal po naslednjem razporedu:

1. kolo — 5. januarja
Gorica — telovadnica na Trgu Med. d'Oro
ob 10. — *Olimpija - Bor B*
ob 11. — *Olimpija - Bor A*

2. kolo — 6. januarja
Gorica — telovadnica na Trgu Med. d'Oro
ob 10. — *Olimpija - CRDA*
ob 11. — *Olimpija - VIS*

3. kolo — 12. januarja
Trst — telovadnica šole Morpurgo
ob 9.30 — *CRDA - Bor A*
ob 10.00 — *VIS - Olimpija*
ob 10:30 — *CRDA - Olimpija*
ob 11.00 — *Bor B - VIS*

ENOLETNI OBRAČUN ŠPORTNIKOV VSEGA SVETA

Brumel še vedno najboljši Hayes in Carr presenetila

Fiberglass povedel Kwanga do svetovnega rekorda

1963. leto je za nami. Za nami so številni rezultati in marsikatero ime je šlo v pozabo. Ni pa mogoče pozabiti na «performances» ameriškega plavalca Dona Schollanderja (prvi človek na svetu, kateremu se je posrečilo preplavati 200 m pod 2' — 1'58"4), podvigi sovjetskega atleta Jurija Vlassova (najmočnejšega človeka na svetu, ki je dvignil skupno 557 kg in 212,500 kg v nategu), Valerija Brumela (ki je z 2,28 m še enkrat izboljšal lastni svetovni rekord v skoku v višino) ter ameriškega sprinterja Boba Hayesa, ki je 100 yardov pretekel v 9"1. Ti atleti so prevladovali v tem vmesnem športnem letu pred pričakovanim tekmovanjem v Tokiu 1964. leta.

Pripomniti pa je treba, da je morda najbolj nepričakovani «exploit» dosegel ameriški skakalec s palico John Pennel, ki je poletel 5,20 m visoko. Ne smemo pozabiti na njegovega rojaka Adolpha Plummerja, ki se ponaša s 44"9 v teku na 440 yardov, dalje na Američana Henryja Carra (20"3 na 220 yardov) ter na novo zvezdo, ki se je pojavila v Avstraliji, Rona Clarka, ki je v zatonu prejšnjega leta izboljšal s časom 28'15"6 svetovni rekord v teku na 10.000 metrov.

Pri ženskah je Severnokorejka potrdila s ponovnim izboljšanjem svetovnih rekordov v teku 400 in 800 m (51"4 in 1'59"1), da na svetu nima konkurence. Te odlične rezultate je dosegla v Djakarti med igrami GANEFO, katerih bodočnost sicer ni gotova, a pomenijo že s prvo izvedbo tekmovanj preobrat v športni zgodovini razvijajočih se držav.

ATLETIKA

V tej panogi je bilo malo «zvenečih» tekmovanj. V glavnem so se atleti pomerili v panameriških in univerzitetnih igrah. Rezultati so bili v glavnem zadovoljivi. Med najboljšimi, ki so se izkazali in ki bodo prav gotovo imeli glavno besedo na olimpijskih igrah, je treba predvsem omeniti tiste, ki so izboljšali svetovne rekorde. Vrednostno lestvico bi lahko sestavili približno takole:

- Bob Hayes (ZDA) 100 yardov v 9"1
- Valerij Brumel (SZ) 2,28 m v skoku v višino
- Adolph Plummer (ZDA) 400 yardov v 44"9, kar bi pomenilo 44"6 na 400 m
- Henry Carr (ZDA) 20"3 na 220 yardov ali 20"2 na 200 m
- John Pennel (ZDA) 5,20 m v skoku s palico
- Al Oerter (ZDA) 62,62 m v metu diska
- Ron Clarke (Avstralija) 28'15"6 v teku na 10.000 m
- William Baillie (Nova Zelandija) 20,188 km v 1 uri
- Michel Jazy (Francija) 8'29"6 v teku na 2 milji
- Gaston Roelants (Belgija) 8' in 29"6 v teku na 3000 metrov zapreke

Med svetovnimi rekorderji preteklega leta je treba omeniti tudi formoškega atleta Yanga Chuana Kwanga, ki je z 9151 točkami izboljšal za celih 500 točk svetovni rekord v deseteroboju, ki je pripadal znanemu Američanu Raferju Johnsonu. Brez dvoma bi bil to najboljši rezultat leta, kateremu bi, pripadlo prvo mesto, če se ne bi Yang poslužil, s precejšnjo prednostjo, palice iz fiberglassa, ki mu je dovolila, da je za celih 50 cm izboljšal osebni rekord v skoku s palico. S tem dosežkom si je priboril nič manj kot 600 točk.

V panogah, kjer ni bilo novih svetovnih rekordov, bi lahko omenili rezultate Američana Ralpha Bostona v skoku v daljino (8,30), Novozelandca Petra Snella v teku na 1 miljo (3'54"9), Finca Paulija Nevalo v metu kopja (86,33 m), Nemca Siegfrida Hermanna v teku na 3000 m (7'51"2), Američana Rexa Cawleja v teku na 400 m ovire (49"3), Poljaka Jožefa Schmidta v troskoku (16,99), Američana Dallasa Longa v metu krogle (19,43 m), Francoza Michela Jazyja v teku na 1500 m (3'37"8), Američana Hayesa Jonesa v teku na 110 m ovire (13"4), Novozelandca Murraya Halberga v teku na 5000 m (13'41"2), Kanadčana Billa Crothersa v teku na 800 m (1'46"1), Nemca Siegfrida Valentina v teku na 1000 m (2'17"9) ter Avstrijca Henricka Thuna v metu kladiva (69,77 m).

O Novozelandcu Antonyju Sneazwellu danes ni mogoče reči ne dobro ne slabo. Počakati bo pač treba na olimpijske igre, kjer se bo videlo, če bo res glavni tekmec Brumelu. Novozelandec je namreč lani na predolimpijskem tednu v Tokiu skočil v višino 2,20 m.

V ženski konkurenci je brez dvoma najboljša Severnokorejka, ki je izboljšala dva svetovna rekorda. Ker pa njena domovina ni včlanjena v CIO, ji tega podviga uradno ne bodo priznali. Njena rezultata lahko po vrednosti primerjamo s podvigom Jolande Balas 1961. leta, ko je preskočila letvico na višini 1,91 m. Romunka je bila tudi letos med najboljšimi skupno s sovjetsko predstavnico Tamaro Press, in Elviro Ozolinovo (prav tako SZ), ki sta izboljšali svetovni rekord: prva z 59,29 v metu diska, druga pa z 59,78 m v metu kopja.

Brumel, pa čeprav (kljub novemu rekordu) ni bil na višini 1962. leta, je brez dvoma atlet leta. Po vrednosti rezultatov lahko primerjamo z Brumelom temnopoltega ameriškega sprinterja Boba Hayesa, ki je dosegel na 100 m 10"2 in njegovega rojaka Henryja Carra, ki ima izredno možnost razvoja in napredka.

Hayes je včeraj še enkrat pretekel 100 jardov v 9"1 in tako, kljub razmočeni stezi in neugodnemu vetru, izenačil lastni svetovni rekord

V ŽENSKEM KOŠARKARSKEM PRVENSTVU A LIGE

Prvi poraz prvakinj Fiata

Firte in Turinčanke z istim številom točk

Na košarkarskem področju je bilo prejšnjo nedeljo skoro tiho. Božični in novoletni prazniki so obdržali vse atlete na svojih domovih in z igrišč niso odmevali običajni glasovi. Le v Paviji je tudi to nedeljo spored predvideval košarkarsko tekmo. To pa je bila prava poslastica za košarkarske ljubitelje, v kolikor so na tamkajšnjem parketu nastopale doslej neporažene državne prvakinje Fiata.

Turinske igralke so pomerile svoje sile z domačo ekipo Firteja, ki se je, kakor smo že večkrat povedali, letos izredno ojačila s tem, da je povabila v svoje vrste mnoge atletinje bivše ekipe Udinese.

Pred osmimi dnevi smo v našem komentarju podčrtali medel nastop ekipe iz Pavije, ki je s težavo in v zadnjih minutah igre osvojila zmago proti nadobudni, a trenutno še prešibki ekipi iz Faenze. Da bi se oddolžile svojim navijačem in voditeljem, so igralke Firteja v nedeljskem nastopu pokazale res najboljšo stvaritev. Persijeva, Geronijeva in Pausicheva, katerim lahko prištejemo še Bolisovo, so z izrednim nastopom povsem onemogočile običajno igro Fiata, ki se je tako znašla v hudi zadregi ter je le mukoma držala tempo domačink.

Vsi napori gostujoče ekipe so bili zaman. Fiat je kolikor toliko le odgovarjala zadetkom Firteja, a ni mogla preprečiti, da bi domačinke nabrale majhno prednost. To prednost so obdržale tudi v zadnjih minutah, ko so Turinčanke silovito napadale s poslednjimi močmi na koš. Ob zaključnem zvižgu je morala Fiat letos prvič premagana z igrišča in tako je iz lestvičnih stolpcev izginila še ena ničla. Poraz Fiata daje novega duška letošnjemu prvenstvu, ker je nedeljska zmaga omogočila Firteju osvojitev prvega mesta na lestvici, pa čeprav more tega deliti prav s turinsko petorko.

Trenutno stanje izenačenih moči je nepričakovano, ker ni bilo predvidevati da bo Firteju, že v prvem ojačenja ekipe, uspelo ustvariti tako homogeno moštvo, da bi konkuriralo za sam italijanski naslov. Zdaj mora Fiat paziti na tega novega outsiderja, ki ji ogroža ponoven uspeh. Turinčanke so sicer na boljšem, ker bodo povratno tekmo odigrale pred svojimi navijači, vendar morajo računati na žilave nasprotnice, ki se ojunačene od prvega podviga ne bodo vdale brez ostre borbe.

Končni izid: Firte - Fiat 58:54.

LESTVICA

Fiat	8	7	1	428:299	15
Firte	8	7	1	466:367	15
Standa	8	6	2	544:345	14
Fontana	8	4	4	341:341	12
Triestina	8	4	4	374:376	12
Portorico	7	4	3	356:357	11
Omsa	7	3	4	312:358	10
Pejo	7	2	5	323:343	9
Napoli	7	1	6	259:410	8
Autonomi	8	0	8	247:464	8

IVAN PATRIZIO

ALOJZ RAVBAR

19.

PRED ZORO

4.

Risov vod se je zadrževal na samotni domačiji, oddaljeni pičle pol ure hoda od vasi, kjer je že drugi dan počival odred.

Minerji so čistili svoje orožje, pripravljali razstrelivo za nove akcije in ugibali, kako bodo uspele.

Silvo je sedel pred hišo zraven Petra. V naročju je imel veliko kocko trotila, razstreliva, podobnega rumenkastemu milu, na katerem so se v sončnih žarkih lesketali posamezni kristali. Potisnil je detonator z vžigalno vrvico v trotil in rekel:

«S temle cmokom bom nocoj podkuril švabom, da bo vrag vesel.»

«In se nič ne bojiš, da lahko tudi sam prideš ob glavo?» je vprašala kmetica, pri kateri je gostoval vod.

«Človek mora biti zmerom prepričan, da se bo srečno izmazal, mati,» je rekel Silvo in se lotil drugega kosa trotila.

«Ubogi fantje, vi ste res zmerom v nevarnosti,» je sočutno rekla.

«Takšen je pač naš poklic, mati. Sicer pa tudi tisti, ki so v borbenih enotah, niso nič manj v nevarnosti.

«Eh, hudo je za vse, da!» je rekla ženska z vzdihom in odšla v hišo.

Čez čas se je vrnil iz štaba odreda komandir Ris in svoj vod razdelil na tri skupine. Vsaka je dobila določeno nalogo, ki jo mora opraviti tisto noč. Peter, Ivo in Sine so bili določeni za podminiranje železniške proge v trenutku, ko bo privozil vojaški tovorni vlak na kraj, kjer naj bi nastavili mino.

Ko se je znočilo, so se vse tri skupine razšle, da izvršijo naloge, ki so jih dobile. Peter in tovariša so zavili proti precej oddaljeni progi.

Noč je bila hladna. Drug za drugim so nekaj časa hodili skozi bukove hoste. Noga se je lagodno ugrezala v mahovje, nabuhlo od jesenskega deževja. Po mrklem nebu so se vlekli kopasti oblaki, se razpotegovali in se spet gmotili drug v drugega. Kdaj pa kdaj je potegnil vlažen veter, da se je z drevja rojema usulo osehlo listje in se prilepljalo na mokra tla, iz katerih je dehtelo po prhlosti in umiranju.

«Imam slutnjo, da bo nocoj nekaj narobe,» je čez čas spregovoril Ivo.

«Ti se s svojo slutnjo po hrbtu popraskaj!» ga je zavrnil Sine.

Peter ni rekel nič. Bil je tako zamišljen v nalogo, ki je stala pred njim, da ni niti slišal, kaj sta rekla tovariša. Od časa do časa mu je pod nogami začofotala kvasasto gibljiva prst, premočena od deževja, pa tudi tega ni ne slišal ne čutil, tako se je bil zapredel v svoje misli.

Končno so se približali progi. Ustavili so se in dolgo prisluškovali v temno noč.

«Naprej!» je naposled šepnil Sine in si popravil puško, ki mu je bila zlezla z ramena.

Drug za drugim so se oprezno pomikali nizdol po strmi rebri, pretikaje se skozi gosto podrast. Ivo, ki je v svojem nahrbtniku nosil mino, je stopal za tovarišema.

Ko so se prikradli čisto do proge, so spet obstali in napeto poslušali na desno in levo. Vsenaokrog je vladala tihota, tihota, ki je prej vznemirjala kot pomirjala. To je bila ena tistih tihot, ki so navdajale partizana z občutkom, da nekje v bližini preži sovražna zaseda, ki ga bo zdaj zdaj zasula z ognjem. Vendar so vsi trije premagali ta občutek in se lotili dela.

Medtem ko je Sine stal na straži nedaleč na desni, sta Ivo in Peter leže na trebuhu naglo in tiho odstranjevala tolčenec izpod tirnice. Tu, na tem ovinku, naj bi zletel v zrak del vlaka.

Ko sta naredila primerno kotanjo, je Ivo segel v svoj nahrbtnik. Pod prsti je zatipal mino, ki je bila zaobljena in hladna kakor lobanja. Previdno jo je vzel iz nahrbtnika in s privajenimi gibi povezal vžigalno kapico z vžigalno vrvico. Nato sta s Petrom položila mino v kotanjo pod tirnico ter zagrebla mino in vrvico tako, da ju ne bi opazila nemška patrulja, če bi prišla mimo. Nato so se vsi trije umaknili v varen zaklon, kamor so napeljali vžigalno vrvico, ki je bila povezana z mino.

Vsi trije so tičali v zaklonu in nestrpno čakali prihoda vlaka. Peter je čez čas zaspano zazehal. Koliko je ura? Pogled na svetlikajočo se številčnico zapestne ure mu je povedal, da je sedem minut čez polnoč. Čez četrt ure bi moral biti vlak tu, je pomislil. Zamikalo ga je, da bi kadil, toda na to ni mogel niti misliti. Posluhnil je na levo. Še vedno ni bilo slišati vlaka. Živčno se je premaknil in si obliznil ustnice. Začutil je žejo. Prisluhnil je tovarišima. Sine je ležal vznak z glavo na svojem nahrbtniku in rahlo smrčal. Dregnil ga je v bok, da se je zdramil. Ivo je je prav tako ležal oprt na svoj nahrbtnik in počasi žvečil skorjo kruha.

Slednjič je iz dalje prišlo topotanje bližajočega se vlaka, ki je postajalo čedalje glasnejše.

«Prihaja,» je šepnil Sine.

Vsi trije so pozorno prisluhnili v noč. Iz izkušnje so ugotavljali, da tovornega vlaka ne spremlja oklopni vlak, vedeli pa so, da vseeno ni brez spremstva, marveč da ga gotovo spremlja oddelek vojaštva, ki je v oklopnih vagonih, vključenih med ostale vagone.

Vlak se je naposled približal kraju, kjer je tičala trojica. Še malo, in lokomotiva bo zavozila na mino. Trenutki vznemirljivega pričakovanja so se vlekli v neskončnost.

Končno je Ivo zažgal vrvico. Droben iskriv plamenček je sikaje požiral smodnik v vrvici in se nagloma bližal mini. Vse je bilo preračunano tako, da bi morala mina eksplodirati, ko bi lokomotiva privozila nanjo. Toda lokomotiva je že šla preko mine, le-ta pa še vedno ni eksplodirala. Tedaj je trojico zaskrbelo, da ni morda mina zatajila. V tem primeru bi bilo vse njihovo prizadevanje zaman.

«Hudirja, tu nekaj ni v redu!» je tihoma rekel Peter.

«Da ni sabotirala vrvica?» je posumil Sine.

«Tako bo, da,» je menil Ivo.

In kaj sedaj? Edino, kar je preostalo, je to, da gre eden od njih ugotovit, kje je vrvica prenehala goreti, je rekel Peter. In že se je jel naglo plaziti proti progi, otipajoč vrvico. Pod spretnimi prsti je dobro razločeval, kje je vrvica že gorela. In tako se je približal progi na nekaj korakov. Tedaj je ugotovil, da je tu vrvica iz neznanega razloga ugasnila.

Vlak je še vedno hitel mimo kraja, kjer je bila mina. Peter se je že bal, da jo bo srečno ubral dalje in da se bo akcija skazila. To pa se ni smelo zgoditi, si je rekel. Tedaj se je uleglel na vrvico in pod svoj plašč skril njen konec. Nato je v vžigalnikom prižgal smodnik, in začel je goreti dalje proti mini. Peter je začel naglo lesti nazaj, da bi se čimprej kar najbolj oddaljil od mine.

Nakrat je silovito zagrmelo. Pok in grom sta napolnila vso sotesko. Velikanska goba ognja, dima, prsti in kamenja se je dvignila visoko v zrak. Hkrati je bilo slišati glušljiv hrušč, ki so ga povzročali vagoni, ko so se zaletavali drug v drugega in se prevračali.

Mina je eksplodirala, ko je polovica vlaka že bila mimo kraja, kjer je bila nastavljena, in je tako raztrgala vlak na dvoje: prednji del je drvel dalje, zadnji del pa se je zvečine iztiril in prevrnil. Nekaj zadnjih vagonov je ostalo na tiru, in med temi sta bila tudi dva oklopna vagona s posadko, ki je spremljala vlak. Prepričani, da so obkoljeni od partizanov, so Nemci brž pričeli streljati okrog sebe. Rafali iz težkih mitraljezov so na slepo kosili po obeh straneh soteske. Hkrati so Nemci z močnim žarometom osvetljevali obližje in iskali napadalce.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst